

Upravništvo, Ljubljana, Knafljeva
ulica 6 — Telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125, 8126.
Inseratni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2
Telefon št. 190.
Računi pri pošl. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6, telefon
8122, 8123, 8124, 8125, 8126. Maribor,
Gosposka ulica 11, telefon št. 2440,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Sredozemska kriza

Zadnje tedne je nastala v Sredozemlju zaradi španskih dogodkov in v neposredni zvezi z njimi napetost, ki nas precej spominja na ono izza abesinske afere. Ozadje je drugačno, problemi pa so isti. Kakor je tedaj Velika Britanija posegla v višek napetosti s sklenitvijo posebne sredozemske pogodbe o medsebojni pomoči, tako sta se tudi sredi sedanjega sredozemske napetosti zatekli francoska in angleška diplomacija k podobnemu sredstvu, ko sta se odločili za sklicanje sredozemske konference.

Po zamisli Pariza in Londona naj bi se nova konferenca omejila v prvi fazi samo na najnujnejše delo za ohranitev miru v sredozemskem bazenu. S tem bi se španski krizi odvzela sedanja ostrina in bi se nato morda vendarle našla osnova tudi za kak širši sredozemski sporazum.

Piratstvo, ki se je v poslednjem času razvilo v zapadni in celo v vzhodni polovici Sredozemskega morja, začena je resno ogrožati vso plovbo po tem morju. Najnovejši incidenti z nekaterimi angleškimi in sovjetskimi parniki vzbujajo med diplomati upravičeno zaskrbljenost. Razumljivi sta zlasti zaskrbljenost in vznemirjenost, ki se polasta Pariza in Londona. Sredozemski problem se pred njima tudi to ne odločiva kot tipični prostorni, strateški problem. Obe ga tudi presojata predvsem s tega vidika. Sedanje piratstvo resno ogroža tako francoske zveze z Afriko kakor angleške od Gibraltarja proti Daljnemu vzhodu.

Angleška zaskrbljenost je tem večja, ker je izbruh japonsko-kitajske vojne na mah silno prizadel angleške interese tudi ob Pacifiku. Tako se ob enem neresenemu problemu kopičijo novi in vprašanje obrambe in zavarovanja interesov velikega britanskega imperija postaja od dne do dne bolj košljivo. Ves ta neugodni razvoj zahteva nagle odločitve. Na napade »neznanih« podmornic je Anglija že reagirala s povečanjem svoje sredozemske mornarice, toda za zavarovanje imperija so potrebni še drugi koraki. Priprave nante pa zahtevajo časa. Ob primernem upoštevanju te okolnosti lažje razumemo angleško previdnost, da ne rečemo neodločnost v mnogih tekočih zadevah, v katerih je prizadet prestiž britanskega imperija. Tedaj tudi razumemo, zakaj se Anglija tako krčevito in s tolikšno ljubeznijo oprijemlje slehernega novega pomirjevalnega ali zavlaščevalnega predloga.

Eden izmed takih predlogov je najnovejši francoski predlog o sklicanju posebne konference vseh sredozemskih držav, ki naj bi se čimprej sporazumele glede skupnih ukrepov za zavarovanje plovbe v Sredozemlju in za preprečitev nadaljnjih piratskih podvigov, ki so v polnem nasprotju z veljavnimi mednarodnimi določbami. Program konference je potemtakem čisto neposreden, zajemljiv. Njen neposredni namen ni morda sklenitev kakšnega političnega pakta med sredozemskimi državami, temveč zgolj tehnični sporazum o ukrepih proti piratom, in to brez ozira na njihovo pripadnost k tej ali oni državi.

To, kar želi Francija in Anglija praktično doseči s svojo pobudo o sredozemski konferenci, se dejansko omejuje samo na omiljenje napetosti, ki je nastala v Sredozemlju v zvezi z najnovejšim razpletom španskih dogodkov. Obema je kot neposredni cilj še vedno pred očmi samo omejitev španske državljanske vojne, da bi zaradi nje ne nastala nevarnost za njuna pota v kolonije. Toda tudi ta skromnost je danes že tako komplicirana, da utegnejo nastati na novi konferenci najmanj enake težkoče, kakor so se že pojavile na londonskih zasedanjih odbora za nevmešanje, ki je že nekaj časa popolnoma mrtev. Vprašanje italijanskega in nemškega sodelovanja, ki je po poslednjih odgovorih obeh vlad izključeno, bo tudi tu paraliziralo sleherno pobudo ostalih dveh velesil, ako se tudi onidve ne odločita za samostojne in odločne ukrepe v obrambo svojih interesov.

Ze v preliminarne razgovorih med Londonom in Parizom se je pojavilo košljivo vprašanje, koga naj Francija in Anglija povabita na konferenco: samo sredozemske države ali tudi one, ki posredno meje na Sredozemlje, torej Rumunijo in Rusijo, ali pa celo samo nekatere sredozemske države. Rusija, Španija in Nemčija so povzročile največje težave. Prva je na dogodkih v Sredozemlju nedvomno močno zainteresirana, toda njeno sodelovanje je odbilo Italijo in Nemčijo. Španija je razcepeljena v dva tabora: kateri naj pride v poštev? Povabilo smo valencijski vladi bi odbilo Italijo in Nemčijo; povabilo obema španskima taboroma pa bi pomenilo indirektno priznanje Francove vlade kot vojskujoče se stranke. Zato ni bil povabljen noben španski zastopnik. Sodelovanje Italije brez Nemčije, dasi ta ni sredozemska država in tudi nima tam svojih posebnih interesov, bi pomenilo v sedanjih mednarodnih konstelacijah afront proti oziroma Rim — Berlin. Sovjetska nota v Rimu je položaj še bolj

TEŽKI DNEVI ZA ŽENEVO

V ospredju sedanjega zasedanja Društva narodov sta pritožbi Kitajske in Valencije

Ženeva, 10. septembra. o. Davi ob 11. se je za zaprtimi vrati pričelo redno zasedanje sveta Društva narodov. Zasedanju predseduje vođa španske delegacije, predsednik republikanske vlade Negrin. Na današnji seji je bil določen samo dnevni red, Med drugim sta na dnevnem redu kitajski protest zaradi vpada Japoncev na kitajsko ozemlje in španski protest proti Italiji zaradi njenega posrednega ali neposrednega sodelovanja pri poslednjih incidentih na Sredozemskem morju.

Zanimivo je, da se je zbralo v Ženevi tudi zelo mnogo Japoncev in da je japonski poslanik v Bernu sodeloval pri današnji seji sveta Društva narodov kot opazovalec po zgledu ameriškega poslanika v Bernu, ki že vsa leta prisotvuje zasedanjem sveta in skupščine Društva narodov ter poroča o njih v Washington. Nedvomno bodo Japonci razvili v Ženevi veliko diplomatsko akcijo.

Kitajski vladi pripisujejo namero, da bo zahtevala od skupščine DN, naj se o novni postopek iz l. 1933, ki je bil uveden zaradi Mandžurije. Takrat je skupščina DN ustanovila poseben odbor 23 članov, v katerem so bile zastopane s posvetovalnim glasom tudi Zedinjene države. Zato bi Kitajska radi videla, da se tudi sedanjí spor na Daljnem vzhodu prouči po tem postopku, ker bi mogla priti do izraza tudi posvetovalna vloga Amerike, ki bi bila po drugačnem postopku izključena.

Prihodnja seja sveta DN bo v terek z dnevnim redom: Pritožba valencijske vlade. V razpravi o tej pritožbi bo namesto Negrina predsedoval druž član sveta DN.

Svet DN bo v najkrajšem času imenoval odbor za proučevanje palestinskega vprašanja. Popoldne se je sestel odbor za proučevanje preureditve DN.

Nyonska konferenca

Nyon, 10. septembra. w. Danes ob 16.45 je bila odprta sredozemska konferenca. Za predsednika je bil soglasno izvoljen francoski zunanji minister Delbos. Glede angleških predlogov je bil med Veliko Britanijo in Francijo dosežen popoln sporazum. Na konferenci sodelujejo velesile Velika Britanija, Francija in Rusija, balkanske države Jugoslavija, Bolgarija, Rumuni-

Naraščajoča napetost med Rusijo in Japonsko

Rusi zaplenili 127 japonskih ribiških ladij — Protest japonske vlade v Moskvi in Vladivostoku

Tokio, 10. septembra. o. Ruske obalne stražne ladje so doslej ustavile in zaplenile že 127 japonskih ribiških čolnov in ladij ter jih odpeljale v luke okrog Vladivostoka. Na Japonskem je nastalo zaradi tega silno vznemirjenje. Vlada je po svojih diplomatskih zastopnikih že ponovno protestirala v Moskvi in v Vladivostoku ter zahtevala, naj Rusi takoj izpuste zaplenjene ladje in ujeje posadke. Japonski tisk ugotavlja, da so postali odnosi med Japonsko in Rusijo zaradi teh incidentov zelo napeti. Rusko postopanje je vsekakor v zvezi z japonsko-kitajskim sporom, v katerega nameravajo Rusi, kakor vse kaže, že v bližnji zimi poseči s svojimi lastnimi vojnimi silami.

Zbliževanje Italije z Japonsko

Tokio, 10. septembra. AA. Italijanski poslanik Auriti je obiskal zunanje ministrstvo, kjer je s pomočnikom zunanjega ministra razpravljal o varnosti italijanskih državljanov na Kitajskem. Zvedelo se je, da skuša italijanska diplomacija zadnje čase utrditi svoje razmerje do Japonske, izrabljajoč razburje-

Panika v Gijonu

Spopadi med prebivalstvom, ki zahteva predajo mesta nacionalistom, in republikanskim vojaštvom

Santander, 10. septembra. AA. V vzhodnem delu asturskega bojišča se republikanski čete čvrsto upirajo. Boji pri sedlu Masuco so zelo ogorčeni. Nacionalistom se je po celodnevem boju posrečilo zavzeti sedlo, s čimer so si odprli pot proti Oviedu. Republikanske čete so skušale ponovno zavzeti to sedlo, toda vsi njihovi napadi so se izjalovili. Nacionalistična mornarica je večer obstrlevala celo vrsto vojaških objektov na asturskem obrežju. Iz letal so vrgli na Gijon več tisoč proglasov s pozivom, naj se prebivalstvo vda. Iz zanesljivih virov se je zvedelo, da so bile večer v Gijonu viharne demonstracije. Po ulicah so korakale velike skupine demonstrantov in zahtevale, da se Gijon preda. Med vojaštvom in

zaostrila, obenem pa nudila Rimu in Berlinu dober izgovor.

Po vsem tem izgleda, da se je konferenca ubila že v teh »malenkostih«, ki danes tako močno vplivajo na dobro ali slabo voljo nekaterih držav. Anglija in Francija sta nedvomno spet na umiku in svet se ponovno z radovednostjo sprašuje, kakšna bo njuna reakcija.

ja in Grčija ter Turčija in Egipt. Veliko Britanijo zastopa zunanji minister Eden, Francijo zunanji minister Delbos, Rusijo komisar za zunanje zadeve Litvinov, Rumunijo zunanji minister Antonescu in Turčijo zunanji minister Ruđi Aras.

Kakor zatrjujejo ženevski politični krogi, bo na nyonski konferenci nedvomno sprejet angleško-francoski predlog, po katerem naj bi se na Sredozemskem morju določile stalne pomorske poti za vse trgovske ladje. Te poti bodo varovali v prvi vrsti angleški in francoski rušilci. Anglija bo na konferenci zahtevala generalno pooblastilo, da organizira varnostno službo na Sredozemskem morju. O dosedanjih incidentih na Sredozemskem morju sploh ne bodo razpravljali, pač pa se na sejah sveta Društva narodov ne bo moglo izogniti razpravi o njih, ker bo predsednik španske vlade Negrin, ki predseduje svetu Društva narodov, čegar zasedanje se je davi pričelo, na eni izmed javnih sej načelo to

vprašanje, nakar se bo o njem nedvomno razvila daljša razprava.

Italija ne bo priznala sklepev nyonske konference

Rim, 10. septembra. o. Polslužbeno zatrjujejo, da Italija v nobenem primeru ne bo priznala sklepov nyonske konference, ker se je ne udeležuje, na drugi strani pa so v Rimu zelo v skrbeh, da ne bi Anglija celo pozvala Rusijo, naj s svojim vojnim brodom sodeluje pri zaščiti sredozemskih morskih poti. V tem primeru bi neizbežno nastali zelo resni zapletljaji, ker bi Italija smatrala prisotnost ruskih vojnih ladij na Sredozemskem morju za direktno izzivanje.

... in tudi ne bo odgovorila na drugo rusko noto

Rim, 10. septembra. o. Službeno objavljajo, da italijanska vlada sploh ne bo odgovorila na drugo rusko noto.

Načrt za varstvo plovbe v Sredozemlju

Anglija in Francija hočeta za vsako ceno preprečiti sedanje piratstvo podmornic v Sredozemskem morju

London, 10. septembra. o. Kakor poroča »Daily Mail«, je varnostna služba, ki naj bi se uvedla na Sredozemskem morju, zamisljena tako, da bi se na vsakih 50 milj vzdolž važnih morskotnih poti razvrstilo po več rušilcev, ki bi strogo nadzorovali vse podmornice, ki bi jih srečali na teh potih, jih prisilili, da izobesijo svojo nacionalno zastavo, v primeru napada na kakšno tujo ladjo pa pripravili do tega, da jim slede v najbližjo francosko ali angleško vojno luko, ali pa jih na mestu uničijo. »Morning post« celo trdi, da bodo istočasno ustanovljene posebne letalske patrulje, ki bodo imele svoja oporišča v francoskih lukah.

Kakor poroča »Daily Telegraph« bosta Italija in Nemčija nemudoma obveščeni o rezultatu nyonske konference. Po mnenju

nekaterih krogov ni izključeno, da bodo konferenci takoj sledila neposredna pogajanja med Italijo in Nemčijo na eni ter Anglijo in Francijo na drugi strani. Bržkone bosta Italija in Nemčija tedaj zavzele pozitivno stališče napram zaključkom nyonske konference, če bi pa vendarle odklonili njene sklepe bo angleško brodom skupno z brodomi ostalih sredozemskih sil klub vsemu takoj pričelo izvajati svojo nalogo. Vsekakor Anglija in Francija ne moreta dopustiti, da bi se obdržalo še nadalje sedanje stanje.

Francoski rušilci

pripravljeni za odhod

Pariz, 10. septembra. b. Iz dobro poučenih krogov se doznavja, da sta se Fran-

Vojna brez konca...

Kitajci skušajo japonsko vojno brodoge pred Šanghajem odrezati od morja

Šanghaj, 10. septembra. o. Japonska letala so davi razvila veliko napadalno akcijo nad vsem ozemljem v trikotju Šanghaj—Hangčow—Nanking. Njihova naloga je bila preprečiti koncentracijo svežih kitajskih čet in bojnih potrebščin na šanghajski fronti. Kljub temu je Kitajcem uspelo že v pretekli noči znatno ojačiti svoje postojanke.

Kitajsko topništvo je danes hudo obstreljevalo vse japonske postojanke. Pri Jukongu so Kitajci potisnili Japonce za več sto metrov nazaj. Japonske vojne ladje so danes obstreljevale zlasti Kangvan, Kitajcem pa se je na drugi strani posrečilo preprečiti Japoncem, da bi na desni strani Huangpuja v bližini Putunga izkrcali večje oddelke vojaštva, ki naj bi zavzeli tamkajšnje izredno važne kitajske postojanke.

Kitajsko vojaško vodstvo je izvedlo silajno operacijo, s katero bo bržkone postalo gospodar položaja na vse šanghajski fronti. Sredi reke Huangpu je bilo na njegov ukaz niže Putunga potopljenih 18 tlačilcev in drugih manjših ladij, tako da je nastala tam zapreka od enega do drugega brega reke. Južno od te zapreke je pred japonskim generalnim konzulatom in Nantauom zasidranih več japonskih vojnih ladij, ki podpirajo japonsko vojsko na kopnem v Jangcepuju, Honkevu in Capeju. Te ladje se za enkrat ne bodo več mogle vrniti po reki na odprto morje, obenem pa Japoncem tudi ne bo mogoče več oskrbovati velikih oddelkov japonske vojske v šanghajski mednarodni koncesiji in posameznih šanghajskih okrajih z življenjskimi in vojnimi potrebščinami.

V pretekli noči je zavladalo na fronti kratka premirje. Med tem so v Putungu zbrali omenjenih 18 ladij in jih spustili po reki nazval, še praden so se Japonci zavdali, kaj nameravajo storiti Kitajci. Kmalu nato so vseh 18 ladij potopili, da se do cela zadela pot po reki. Kitajci so napravili to zapreko na reki v bližini okraja Juvana, kjer imajo Japonci svoje utrdbe neposredno ob reki. Obenem je ta kraj tudi naravnost izpostavljen kitajskim baterijam v Putungu in Kiangvanu.

Japonci so si v zadnjih dneh prizadevali, da bi izkrcali večje oddelke vojaštva v vredišču Šanghaja. Nameravali so preiti v koncentrično ofenzivo od Čapeja in Honkava na eni ter od Vusunga na drugi strani proti Kiangvanu, ki predstavlja središče kitajskega odpora na šanghajski fronti. Kitajci so jim prve dni njihove namere onemogočili, v predzadnji noči pa je Japoncem pod zaščito vojnih ladij uspelo dovesti pred japonski generalni konzulat več transportnih ladij in se je res izkrcalo v japonskem delu mednarodne koncesije več oddelkov japonske vojske. Tedaj pa so bili, kakor vse kaže, ne le prekržani vsi ti japonski načrti nego je nastala neposredna nevarnost, da se bo morala vsa japonska vojska, ki je zbrana v središču Šanghaja, obenem z japonskimi vojnimi ladjami pred mednarodno koncesijo in Nantauom predati Kitajcem.

cija in Anglija sporazumeli glede slepov protipiratske konference na naslednji osnovi: Ako Italija in Nemčija odklonita sodelovanje, kar se je večerj zares tudi zgodilo, naj Anglija in Francija nemudoma ojačita svoje sredozemsko brodoge. Prvi korak v tem pogledu je že storjen. Francoski mornariški minister je namreč večerj odredil, naj takoj odpluje v Sredozemlje pet francoskih mornariških divizij.

Vtis, ki ga je italijansko-nemški odgovor napravil v Parizu, dobro označuje oficiozni »Temps«, ki piše med drugim: Predlog, da naj bi se o piratstvu razpravljalo v londonskem odboru za nevmešanje v španske zadeve, mora presenetiti vsakogar. Ako se Italija in Nemčija ne želita sestati z ruskimi zastopniki, morata vedeti, da so Rusi zastopani tudi v londonskem odboru, kjer bi morali prav tako z njimi razpravljati o zadevi. Morda se to nasprotje da razložiti s tem, da računata Italija in Nemčija v londonskem odboru na podporo nekaterih drugih držav, ki nimajo nikakih posebnih interesov v Sredozemlju.

Odprto pismo Edenu

London, 10. septembra. b. Vsi časopisi objavljajo na vidnem mestu in z velikimi naslovi odprto pismo vodje laburistov poslance Wodgewooda na zunanjega ministra Edena. Wodgewood piše med drugim:

Dobro vem, da živite v strahu, da ne bi kaj storili ali opustili, kar bi utegnilo povzročiti vojno. Je pa nekaj, kar je še huje od vojne. To je izguba časti. Naša varnost, temveč tudi naš prestiž sta na koki in ležita v vaših rokah. Naša varnost sloni na ohranitvi tradicij humanosti in one ljubezni svobode in pravičnosti, ki daje angleški zgodovini tolikšen pomen. Na tej osnovi sta celo zgrajena naš narodni značaj in naša religija.

Sama oborožitev ne zadostuje več. Manjka nam duha, ki naj bi bil za oborožitvijo. Nekateri izmed nas pravijo: Dajte nam še dve leti časa, pa bo naša oborožitev popolna. Toda naša admiraliteta je to rekla že pred dvema letoma in bojim se, da nam bo isto čez dve leti spet ponovila, ker ji očitvidno ni na tem, da bi se spravila v odprt boj proti diktaturam. Seveda sami ne bomo mogli ostati svobodni in sleherni koncesija, ki jo v teh časih napravimo, ne uničuje le našega prijateljstva z drugimi državami, temveč tudi duh bojevitosti v državi sami. Blagovoliite, prosim, upoštevati te moje pomisleke.

Peking — ogromno vojaško taborišče

Peking, 10. septembra. g. Vse ozemlje okoli Pekinga postaja veliko operacijsko oporišče japonskih sil. Neprestano prihajajo motorizirani oddelki topništva in pehote. Staro cesarsko mesto je polno vojakov. Vse pričakuje splošno ofenzivo. Na fronti pri Mačangu so hudi nalivi ustavili japonske ofenzivne operacije.

Vprašanje odškodnin

Tokio, 10. septembra. w. Japonska vlada je odklonila zahtevano povračilo škode angleškim in ameriškim državljanom, ki bi jo imeli zaradi vojnih operacij pri sovražnostih proti Šanghaju. Izročila je obema vladama noto, v kateri pravi, da ne more biti odgovorna za škodo, ki bi nastala zaradi kitajskih napadov na Japonsko, priznava pa možnost individualnih odškodnin po natančni proučitvi vsakega posameznega primera in poudarja, da razprava o tem vprašanju sedaj še ni na mestu.

Poslanica princa Konoya japonskemu narodu

Tokio, 10. septembra. b. Ministrski predsednik Konoye je izdal večerj posebno poslanico vsem Japoncem, v kateri poudarja med drugim: Vojna je postala večja, kakor se je to zdelo, ko smo začeli pošiljati svoje čete na severno Kitajsko. Japonska se sedaj ne more in ne sme več umakniti, dokler ne izvojuje odločilne zmage. Ni mogoče še reči, kako dolga bo vojna, ki smo jo začeli. Zato poziva vlada vsa Japonce, naj svoje državljanske napore v tem času podvoje, da bodo čimprej doseženi cilji japonske kazenske ekspedicije proti Kitajski. Zgodovina dokazuje, da se je Japonska nasproti slaherni vojni znašla in da je vsaka vojna pomenila zanjo povečanje domačega blagostanja.

Vznemirjenje v Avstraliji

London, 10. septembra. o. Zaradi japonsko-kitajske vojne in zlasti zaradi vesti, da se japonsko brodoge pomika vzdolž kitajske obale vedno bolj proti jugu ter da se sedaj nahaja že med Hongkongom in Avstralijo, je nastalo v Avstraliji veliko vznemirjenje. Avstralska vlada je takoj odredila celo vrsto obrambnih ukrepov, ker smatra blokado kitajske obale le za krinko, za katero se skrivajo druge japonske akcije. Na raznih krajih in zlasti vzdolž severne obale Avstralije so pričeli z vso naglico graditi obalne utrdbe. V New Castlu gradijo tudi veliko letalsko oporišče. Poleg tega so bili povečani izdatki za orožje in strelivo.

Schacht demantira

Berlin, 10. septembra. b. Iz neposredne bližine gospodarskega ministra in predsednika nemške narodne banke dr. Schachta se doznavja, da govori o njegovem odstopu ne odgovarjajo resni.

Göbbels o glavnih sovražnikih Nemčije

Poziv nemškega propagandnega ministra vsej Evropi za borbo proti židovstvu in boljševizmu

Berlin, 10. septembra. b. Na nacističnem kongresu v Nürnbergu je imel propagandni minister dr. Göbbels govor, v katerem je z vso ostrožjo nastopil proti vsem sovražnikom nemškega nacizma. Izvajal je med drugim:

Mednarodni boljševizem nepričakovano hitro narašča. Nemški nacisti so se vedno obojevali, da pridigajo svoj klic vpijočega v puščavi. Tako zvana valencijska vlada ni nikakoli vlada, temveč samo izvršni komite boljševiške organizacije. Rdeča Španija ni nikakoli država v mednarodnopravni smislu, temveč nasilno od španskega naroda odključeno ozemlje, ki ga bodo legalni zastopniki prave Španije kmalu spet osvojili.

Absurdno je očitati Nemčiji, da želi uvesti v Španiji narodni socializem, si tam zagotoviti potrebne vplive ter končno anektirati nekatere španske pokrajine. Nemčija ne bo nikdar dopustila, da bi si komunistična internacionala ustvarila na zapadu tako operacijsko bazo. Žato je po našem mnenju priznanje pravic vojskujoče se stranke generalu Francu nekaj več kakor navadno diplomatsko dejanje, kajti nastop rdečih v Španiji predstavlja samo eno izmed faz od Moskve napovedane svetovne revolucije.

V boljševizmu se židovstvo uveljavlja kot njegova inkarnacija. To, kar se dogaja v Španiji, zbuja grozo in odpor. V Španiji niso več na delu ljudje, temveč satani, ki so nad svet spustili nerazumljivo in tajinstveno usodo, da bi bičali in trpinčili narode, da bi jih po tej poti spravili do drugega nekega prijetja.

Göbbels je nato prešel na fantastične številke o oboževanju Rusije in o njenih podporah rdečim v Valenciji. V tej zvezi je obdolžil tudi Češkoslovaško, da podpira rusko akcijo. V vrsti držav, ki podpirajo rdečo Španijo, pa je navedel tudi Francijo, Anglijo, Holandsko in celo Švico. Silno se čudi, da sta se znani indijski pesnik Rabindranat Tagore in canterburyjski škof izrekla za rdečo špansko vlado in celo izjavila, da valencijska vlada ni protisravska. Res pa je, da je nadaljeval Göbbels, da je bilo v Španiji umorjenih 17.000 duhovnikov in 11 škofov, v Rusiji pa celo 42.000. Cerkve bi morale biti hvaležne Hitlerju, da jih skuša obvarovati pred njihovimi sovražniki. Namesto tega neprestano posegajo na

državno področje in izvršujejo dejanja, ki so nasprotna tako njihovu nauku, kakor njihovu resničnemu poslanstvu. Vseh španskih grozodejstev so krivi samo Židje, ti uničevalci kulture, parasiti narodov in kvas vsega razdiranja. Žid je plastični demon človeškega propada. Nepojmljivo je, da tega zapadni liberalizem ne vidi. V Hitlerjevemu imenu pozivam vse narode Evrope v boj proti mednarodnemu boljševizmu, proti židovskemu boljševizmu. V Nemčiji je ta boj zmagovalno že izvojevan, v Italiji, na Japonskem, v Avstriji, na Madžarskem, Poljskem, v Braziliji in Turčiji pa se uspešno vrši.

»Evropa, zbudi se!«, je zaključil Göbbels svoje ideološke izpade proti nasprotnikom nemškega nacizma.

Schmidt pri Göringu

Dunaj, 10. septembra. b. Avstrijski državni tajnik za zunanje zadeve dr. Schmidt je nenadoma odpotoval v Berlin. Dunajski listi so najprej objavili samo kratko vest, da gre za urelitev neklih Schmidtovih osebnih zadev v Nemčiji, da nima obisk nikakega političnega pomena in da se bo dr. Schmidt že v soboto spet vrnil na Dunaj. Danes pa je izšlo uradno sporočilo, ki potrjuje domneve o Schmidtovem sestanku z generalom Göringom in napoveduje njegov povratek. V političnih krogih spravljajo Schmidtov obisk v zvezo z napovedanim Mussolinijevim obiskom v Nemčiji kot nekakšno informativno potovanje, ki naj služi avstrijsko-nemški izmenjavi misli o sedanjem mednarodnem položaju. Doznavajo se nadalje, da je Schmidt odpotoval v Berlin na izrecno Schuschniggovo željo. Razgovor z generalom Göringom je bil, kakor pravi poročilo, zelo prijateljski.

Poostreno nadzorstvo ob avstrijsko-nemški meji

Dunaj, 10. septembra. o. V poslednjih dneh so pričele obmejne oblasti izvajati poostreno nadzorstvo nad potniki, ki potujejo v Nemčijo. Mnogim so bili odvzeti potni listi. Kakor trdijo, se je moralo vrniti 500 potnikov z obmejnih postaj nazaj v svoje kraje. Pravi, da je ta akcija avstrijske policije v zvezi z nürnberskim kongresom narodne socialistične stranke.

Zbližanje med Madžarsko in MA

Budimpešta, 10. septembra. b. Včeraj je madžarski zunanji minister pred svojim odhodom v Zenevo sprejel v daljši avdienci madžarskega poslanika na rumunskem dvoru dr. Bardossyja, ki mu je poročal o svojih sinajskih razgovorih z zunanji ministri držav Male antante. Kmalu nato se je dr. Bardossy podal tudi k ministrskemu predsedniku Daranyju. V političnih krogih pripisujejo tem razgovorom velik pomen, ker sodo, da so v neposredni zvezi s poslednjimi vestmi o bližnjem sporazumu med Madžarsko in Malo antanto. Kakor znano, se bodo zadevna pogajanja nadaljevala v Zenevi. Danes se je celo izvedelo, da je rumunski zunanji minister odnesel s seboj v Zenevo že povsem konkretne predloge za zblížanje in pomirjenje med Madžarsko in njenimi sosedi iz Male antante. V uradnih krogih izražajo zadovoljstvo nad pravkar srečno zaključenimi pogajanja za novo trgovsko pogodbo s Češkoslovaško, ki je že parafirana.

Van Zeeland dobil zadoščenje

Bruselj, 10. septembra. AA. Senat je davi po celonočni seji sprejel resolucijo, ki daje popolno zadoščenje predsedniku vlade Van Zeelandu zaradi napadov opozicije.

V političnih krogih govore, da misli Van Zeeland, čeprav je v parlamentu dobil popolno zadoščenje za neupravičene napade v zvezi z Narodno banko, že jeseni odstopiti in se sploh umakniti iz političnega življenja.

Nuncij Pelegrinetti pri papežu

Rim, 10. septembra. o. Papež je davi sprejel v avdienco nuncija msgr. Pelegrinetti, ki mu je poročal o položaju in poslednjih političnih dogodkih v Jugoslaviji.

Maršal Petain v Švici

Bern, 10. septembra. AA. Maršal Petain, ki je pristoval švicarskim manevrom, je danes obiskal predsednika švicarske konfederacije. Opoldne mu je priredil francoski poslanik obred, ki so se ga udeležili tudi predsednik Švice in člani zveznega sveta.

Ustanovitev društva slepih intelektualcev

Beograd, 10. septembra. p. Snodi se bila v Domu slepih kralja Aleksandra v Zemun ustanovna skupščina društva slepih intelektualcev in gospodarstvenikov. Za predsednika je bil izvoljen upokojeni podpolkovnik Lujo Lovrić. Pred koncem meseca bo v Beogradu prvi vseslovenski kongres slepih intelektualcev, na katerem bo ustanovljena njihova vseslovenska zveza. Kongresa se bodo poleg naših udeležili tudi češkoslovaški, poljski in bolgarski zastopniki. Udrženje se namerava včlaniti v balkansko in v mednarodno zvezo slepih intelektualcev.

Zagrebski dnevnik naprodaj

Zagreb, 10. septembra. o. »Narodne novine«, službeni list banske uprave, so objavile oglas uprave konzurne mase Jugoslovenske štampe d. d., da se bo prodal dnevnik »Morgenblatt«, ki je sedaj last Jugoštampe. Interesenti morajo v roku 8 dni po objavi tega oglasa predložiti konkurzno upravi obvezne pisne ponudbe. Vsa potrebna pojasnila dobe pri Josipu Lakatašu, namestniku konzurnega upravitelja.

Beleške

Skepsa krščansko socialnega glasila

Tednik krščanskih socialistov »Delavska pravica« piše o akciji za novi ljubljanski kolodvor. Po njegovem mnenju bo ta akcija kmalu zaspala, kakor so zaspale doslej vse akcije za rešitev raznih preceh vprašanj v Sloveniji. Pisali so, »pravi med drugim list, da mora postati poglobitev ljubljanskega kolodvora vsenarodna zadeva, potem bo pa uspeh. Sedaj pa že čitamo, da bo treba vso stvar napraviti stopnjama, češ da je izvršitev v eni potezi predraga. Čudno je to! Pri nas v Sloveniji dvigamo zadnja leta vse mogoče akcije: za bolnišnico, za univerzo, za medicinsko fakulteto, za to in ono železnico in cesto itd. Skrajaj za vsako pero je treba akcije. Dobimo pa ne vse pritiske komaj več ko — figo. Od drugod ne slišimo o nobenih akcijah in narodnih zadevah, ampak samo o narčnih in odobrenih kreditih, o polaganju temeljnih kamnov in pa o otvoritvah. Zakaj taka razlika?«

Odgovor na to vprašanje je čisto enostaven in je gospodom okrog Delavske pravice ravno tako dobro znan kakor vsej ostali javnosti, ki zna z lastnimi očmi gledati.

„Raje brez knjige, kakor prevod iz srbohrvaščine“

Pod tem naslovom piše celjska »Nova doba« v svoji zadnji številki: »Slovenec« se je v uvodniku od srede 8. septembra zopet široko razpisal o stiskah naše srednje šole in pomanjkanju potrebnih slovenskih učbenikov. JNS je naravno zopet kriva in odgovorna, da jih še nimamo. Boga bodi zahvaljen, da JNS še vedno živi, četudi smo jo že tolikokrat pokopali. Kdo bi naj bil sicer odgovoren za nesrečo in zlo! »Slovenec« je v velikih skrbih, kako izgleda slovenski študent, ki pride iz take srednje šole in kakšne narodnosti je pravzaprav taka amfibija. Iz naše srednje šole ne bodo več prihajali Slovenci in Slovenke, ampak neka čudna dvo- ali trobitja. Smo v začetku novega šolskega leta in od povsod prihajajo poročila, kako silno je zopet letos naraslo število dijaštva v naših srednjih šolah.

V svojih izjavah jih pravi »Slovenec«, da moramo načelno odkloniti vsak slovenski prevod srbohrvaških učnih knjig, ker ne moremo dopustiti pri mladini občutka manjvrednosti, da bi ji solili pamet profesorji bratskih narodov. V kolikor torej res nimamo slovenskih učnih knjig za srednje šole, bodo pač naši študentje spet pisali med poukom, doma potem poskušali prepisovati čitljivo in na lepše, da si tako ustvarijo neko površno in nezadostno nadomestilo za manjkajočo učno knjigo.

Cez dober mesec se začnejo tudi predavanja na naši slovenski univerzi v Ljubljani. Tudi tam nam v izvestnih panogah primanjkuje znanstvenih učnih slovenskih pripomočkov. Univerze v Zagrebu in Beogradu so mnogo starejše in danes že lahko rečemo, da razpolagajo z bogato znanstveno literaturo, seveda srbohrvaško. Po načelu in receptu, ki naj se uvede v srednje šole, se tudi slovenska akademika mladina ne sme držati pred brati in se naslanjati na njihova znanstvena dela in učne knjige, zato pa mora segati izključno po nemških znanstvenih delih in nemških učnih knjigah, v kolikor še nimamo lastnih slovenskih. Po »Slovenčev« teoriji o narodnem duhu in slovenskem ponosu je tako prav, pa naj se muči in trpi slovenski študent, brez učne knjige, ali pa sega po nemški.

Konference v Zagrebu

Kakor nam poročajo iz Zagreba, je včeraj prisel tja znani staroradikalni pravak dr. Laza Marković. Imel je več sestankov z voditelji zagrebske združene opozicije, z avtomobilom pa se je peljal tudi v Kupinec k dr. Mačku, s katerim se je delj časa razgovarjal. Markovićev obisk spravljajo v zvezo z znanimi vestmi o novi akciji za tesnejše sodelovanje med zagrebsko in beograjsko združeno opozicijo.

V enako zvezo spravljajo nekateri tudi informacijo, ki je prišla danes iz dr. Mačkove okolice, da se bo namreč dr. Maček že v ponedeljek vrnil v Zagreb. Po drugih vesteh pa bo ostal v Zagrebu samo par dni, potem pa se odpeljal v Rogaško Slatino, kjer se bo zdravil dva do tri tedne.

Razočaranje iz Belgije

Čitatelji se bodo še spominjali, kako silen poraz so pred meseci doživeli belgijski fašisti, rekisiti, pri naknadnih parlamentarnih volitvah v Bruslju. Rekisiti tega udarca niso mogli prebleto. Njihov razvoj se je ustavil in je začel, kakor soglasno ugotavljajo vsa poročila, vidno hirati. Voditelj Degrelle drug za drugim zapušča njegovi sledovalci. Degrelle je zaradi tega zelo hud in je tem »nezvestim« napisal zelo oster članek. V njem pravi, da ni na nikogar navezan in da se nima nikomur za ničesar zahvaliti, pač pa se morajo drugi zahvaliti njemu za vse, kar so postali. Nato napoveduje: »Dosedaj v rekisističnem pokretu ni bilo diktature, odslej pa jo bom pričel res izvajati. Odrsnal bom iz svoje olovice vsakogar, ki se mi ne bo slepo pokoril, kakor zavržem pomošen klobuk ali pošvedrane čevlje.«

Razpadanje rekisističnega pokreta bo vzbudilo tudi med nekaterimi Slovenci veliko razočaranje in obžalovanje, saj sta na primer »Slovenec« in »Slovenski dom« ponovno z zelo toplimi simpatijami pisala o belgijskih fašistih in jim pela prave slavospeve. Pa še več, nekateri njuni mladi prijatelji so bili tako navdušeni, da so šli, seveda ne na svoje stroške, osebno v Belgijo študirat »rekisistični čudež«, da bi po njegovem vzoru poskušali preroditi tudi slovenske fante. Njihovo razočaranje je zato pač razumljivo.

Banjaluka „Otađbina“ v novih rokah

Ponovno smo že poročali o pisanju banjaluskega tednika »Otađbina«, ki ostro nastopa proti znanim predlogom zagrebskih intelektualcev glede nove ureditve države. »Otađbina« se protivi morebitnemu ukinitju vrbarske banovine in obnovi nekdanje Bosne in Hercegovine s Sarajevom kot glavnim mestom. Med lastniki »Otađbine« je bil eden najvplivnejši prota Kemanović, voditelj Pribečevićevcev v vrbarski banovini in ugleden član vodstva zagrebske združene opozicije. Mačkovski li-

Prepovedana slovenska kulturna prireditve na Koroškem

S Koroškega nam pišejo:

»Koroški Slovenec« je v svoji številki 1. t. m. prinesel na čelu lista sledečo kratko notico: »Pevska in tamburaška prireditve v škofijah, določene za popoldne Male Gospojnice (8. sept.), se valed ne predvidenih težko ne vrši. Novi termin prireditve z istim sporedom javimo v doglednem času. Pevce, tamburaše, kakor tudi vse prijatelje našega kulturnega življenja prosimo še nadaljnje discipline in naklonjenosti. Osrednji odbor Slov. prosvetne zveze.«

Iz navedenega obvestila ni mogoče posneti, zakaj se prireditve na določeni dan ni mogla vršiti. Lahko bi se sklepalo, da je nastala napaka v organizaciji ali celo, da se je pojavil kak nesporazum med samimi prireditelji. Ker je bila prireditve zamišljena kot velika kulturna manifestacija za velike koroške Koroške, bo vsekakor zanimivo, kako komentirajo domačini v škofijah nastalo spremembo.

Znano je, da se je lani približno v istem času vršila navadna podobna kulturna prireditve. Ogromni uspeh je razburil okoliške narodne odpadnike in Nemce in posledica te razdraženosti je bil umor slovenskega pevca Miheja Habiha, ki so ga na poti proti domu zahrbtno napadli in pobili do smrti. Čeprav je sodišče odločilo zanikalo, da bi bili pri tem uboju kakršnikoli nacionalni momenti igrali vlogo, je vendar upravičen sum, da je oblastem lanski dogodek služil kot dobrodošel povod, da bi v bodoče ne dovoljevale podobnih prireditve.

In res potrjujejo škofijani, da so oblasti prireditve prepovedale. Med drugim navajajo, da oblast utemeljuje svoj postopek s tem, da je večina prebivalstva prireditvi sovražno razpoložena in da zato oblast ne more prevzeti odgovornosti za mir in red. Poleg tega se baje sklicuje na to, da to ni bila več kulturna prireditve, temveč slovenska nacionalna propaganda, ker se je pričakovala velika udeležba.

Kako stojijo v resnici stvari? Prireditve je bila od vsega početka zamišljena kot počastitev slovenske koroške pesmi. Šest pevskih zborov z blizu 100 pevci se je vneto pripravljalo za ta nastop, sedem tamburaških zborov se je z enakomerno vadilo v ta namen. Za tako delo je treba idealizma in požrtvovalnosti. Kljub napornemu delu na polju so se fantje in dekleta vestno vadili in vse okoliško prebivalstvo je že nestrpno čakalo dneva prireditve. Kako je mogoče s tem dejstvom spraviti v sklad zagovor oblasti, da je »večina prebivalstva prireditvi sovražno razpoložena?«

Kar se tiče domačinov samih, bi imeli od prireditve veliko gospodarsko korist. Baje je bil čisti dohodek namenjen občinam. K temu pride skupiček v javnih lokalih, ki ga gotovo ni mogoče podcenjevati: tisoč gostov za majhno vas že nekaj pomeni. Zato je splošno prepričanje, da so si domačini prireditve v tem obsegu izrecno želeli, tembolj ker so nastopi nemških društev v tem pogledu odločno razočarali. Celotno ko so svedočeno z velikim pompom organizirali prenos iz škofije po vseh avstrijskih radijskih postajah, se je zbralo vsega 40 ljudi...

Kako pa je »slovensko propagando«? Kakor pripovedujejo škofijani, so imeli namen povabiti na prireditve tudi predsednika zvezne republike Miklása, ako bi se v tem času še nahajal na letovanju ob Vrbskem jezeru. Iz tega je razviden izrazit kulturni značaj prireditve. Če pa odsev slovenske kulture naravno vpliva na narodno samozavest, se to najbrže še ne more imenovati »slovenska propaganda«.

Je pa še nekaj drugih zanimivih okol-

sti so ga zaradi pisanja njegovega lista seveda hudo napadali. Ni znano, ali se prota Kemanović s pisanjem lista strinja, ali pa je morda z zahtevo po spremembi tega pisanja ostal med lastniki v manjšini. Dejstvo je, da je pisala »Otađbina« še dalje v istem duhu. Sedaj pa poročajo, da je prota Kemanović izstopil iz njegove izdajateljskega konzorcija. Namesto njega so vstopili v konzorcij nekateri predstavniki jugoslovenske politične ideologije, med njimi tudi Djoka Koljević, predsednik banovinskega odbora JNS za vrbarsko banovino.

Proces brez konca

Po treh mesecih se je v sredo nadaljevala pred sarajevskim sodiščem razprava po tožbi poslanca prote Milana Božića proti sarajevskemu nadškofu dr. Saviću. Protu Božić je tožil nadškofa dr. Savića zaradi klevete, ker je v svojem pismu ev. stolici napisal med drugim, da on (Božić) »mrzi katolike in katoličanstvo«. Sodnik je ponovno poskusil doseči poravnavo med obojema strankama, njegova prizadevanja pa so bila zaman, ker je zastopnik obtoženega nadškofa odklanjal izjavo, da njegov klient ni hotel žaliti Božića.

Na razpravi v sredo je bilo največ govora o tem, davi odgovarja prepis inkriminirane pisma, ki ga je izročil tožencu neki bosanski frančiškan, originalu ali ne. Po dolgi dvogovorni zastopnik tožitelja in obtoženega je sodnik zaključil razpravo in obtoženo je sodnik sodbu za prihodnji dan. Na veliko presenečenje sarajevske javnosti, ki je pozorno zasledovala potek tega procesa, ki je stvarno samo odsev borbe med sarajevskim nadškofom dr. Savićem in bosanskimi frančiškani, pa je sodišče sodbu znova odgodilo. Postavilo se je na stališče, da ne more izreči sodbu, dokler ne dobi originalnega pisma nadškofa dr. Savića Vatikanu. Original bo skušalo pribaviti sodišče preko ministrstva pravde in ministrstva za zunanje zadeve. Seveda pa bo ostalo samo pri poskusih, ker je znano, da vatičanska diplomacija, kakor tudi vse ostale na svetu ne dajejo aktov iz svojih arhivov na vpogled ne svojim in še manj tujim državljanom.

Madžarske šolske zahteve

Novosadski listi poročajo, da se je oglašila pri namestniku bana dunavske banovine večja deputacija voditeljev madžarske narodne manjšine. Izročila je banu spomenice, ki vsebuje madžarske šolske zahteve. Nanašajo se predvsem na otvoritev cele vrste novih madžarskih osnovnih šol in pa na otvoritev madžarske paralele na učiteljski v Beogradu. Spomenica pravi, da Madžari s polnim zaupanjem pričakujejo izpolnitve svojih zahtev, ker izkazujejo vladi dr. Stojadinovića in JRZ lojalno vso svojo podnoro.

nosti, ki postavljajo prepoved škofijske prireditve v prav posebno luč. Istočasno, ko je bila prepovedana slovenska kulturna prireditve, je bilo dovoljeno izrazito propagandistično zborovanje celovškega »Heimatbunda« dne 4. in 5. septembra v št. Jakobu v Rožu, torej čisto slovenskem okolju. Čeprav je bilo to čisto navadno politično zborovanje koroškega hitlerjanstva in so v tujkoprometni sezoni vsa politična zborovanja prepovedana, je bila vendar prireditve v št. Jakobu dovoljena, dočim so oblasti slovensko kulturno prireditve enostavno prepovedale.

Tu ni nekaj v redu. Glede Koroške še vedno ni jasnosti, ali to deželo vlada Heimatbund ali deželna vlada. Bilo bi žetito, da bi koroška deželna vlada k temu vprašanju povedala svoje mnenje.

Pri vsem tem pa je popolnoma nerazumljivo zadržanje »Koroškega Slovenca«, ki o tako delikatnem slučaju spodobno molči. Zdi se, da gre njegova lojalnost do avstrijskih oblasti in države le za predalet. Kajti proti krivici se je treba boriti, pa čeprav bi bilo težko in neprijetno. Ali pa so bili za tako postopanje mero-dajni posebni vidiki, ki jih ne poznamo?

Orožniki pobirajo slovenske knjige na Koroškem

Z Brncev na Koroškem na poročajo o značilnem primeru, ki meče kaj čudno luč na politiko narodnega pomirjenja, kakršno po svojem zatrevanju izvajajo avstrijske oblasti. V počitnicah so slovenski študentje razdelili nekaj slovenskih otroških knjig, ker otroci nimajo nikakega slovenskega čtiva. Razume se, da so bile knjige skoz in skoz nedolžne, brez vsake politične pimesi. Kljub temu so se pred kratkim zglasili orožniki v vseh hišah, o katerih so domnevali, da imajo kako podarjeno knjigo. Pobrali so knjige in jih zaplenili. Pojasnili niso mogli ali niso hoteli dati nikakega.

Poljska : Avstrija 1 : 0

Druga igra je bila zaradi dežja prekinjena

Dunaj, 10. septembra. w. Danes se je tukaj začel teniški dvoboj za srednjeevropski pokal med Poljsko in Avstrijo. V prvem singlu je Poljak Wittmann zmagal nad Avstrijem Redlom v treh setih s 6:1, 7:5 in 6:2. — Drugi single, ki sta ga igrala domači v Bawarowski in Poljak Hebda, je bil pri stanju 6:1, 6:2, 1:1 za Bawarowskega, zaradi dežja prekinjen.

Stanje je torej po prvem dnevu 1:0 za Poljsko. (Glej tudi ostavke o teh tekmah v sportni rubriki. Op. ur.)

13letna deklica je šla pod vlak

Maribor, 10. septembra.

V bližini železniške postaje Pragerskega se je pripetil sročni tragičen dogodek. V trenutku, ko je prihajal iz Slovenske Bistrice proti Pragerskemu tovorni vlak je skočila pod vlakova kolesa neka deklica. Lokomotiva jo je zgrabila in vrgla ob železniški nasip, kjer je obležala nezvesta v mlaki krvi.

Ljudje, ki so bili priča tragičnega dogodka, so poskrbeli, da je bila nesrečnica nemudno prepeljana v mariborsko bolnico. Gre za 13letno Danico Jelkovo iz Jesenice. Deklica je po vsem telesu hudo poškodovana, tako da je njeno stanje zelo kritično. Vzrok obupnega dejanja ni znan. Domnevajo pa, da je skočila Danica pod vlak zaradi tega, ker ni bila sprejeta na mešansko šolo.

Smrt pod vlakom

Ptuj, 10. septembra

Potniški vlak, ki odhaja ob 22.45 iz Ptuja proti Čakovcu, je sročil v bližini železniškega vadiukta na Rogozniški cesti do smrti povozil doslej še neznanega moškega. Lokomotiva mu je odrezala obe nogi, na glavi pa mu je počila lobanja. Bil je takoj mrtev. Železničar g. Trešče, ki je imel službo v bližnji čuvajnici, je videl, kako se je tik pred prihodom vlaka vrgla na tir temna postav. Bilo pa je že prekasno, da bi prišlo k čitil ali pa ustavil vlak. Obvestil je potem železniško postajo, od koder je prišla uradna konjeja, da urotovi, kaj se je zgodilo. Mestni fizik dr. Brumen je odredil prevoz trupla v mrtvašnico mestnega pokopališča. Pri mrtvecu niso našli nobenih dokumentov, iz raznih znamenaj pa domnevajo, da gre za nekega čevljarja iz okolice. Po vseh okoliščinah, kako je prišel nesrečnej ob življenje, je treba sklepati, da je izvršil samomor.

Iz državne službe

Beograd, 10. septembra. p. V upravnih službi so napredovali za pristave v 8. položajni skupini Igor Puc v Krškem, Matej Segar v Dravogradu in Janko Stadler v Kranju. — V sodni službi so premeščeni kancelisti Josip Gregorić iz Laskega v Celje, Josip Sadoja iz Murske Sobote v Velike Lašče, Angela Pucelj iz Novega mesta v Lož, Fran Rigler iz Rbnice v Ljubljano, Angela Obrar iz Sevnice v Ormož po lastni prošnji, po službeni potrebi pa Irena Apatić iz Dolnje Lendave v Ribniko in Fran Hötzel iz Maribora v Sevnico.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska poročila: Severno polovico Evrope zajema globoka depresija z oblačnim in deževnim vremenom. Sekundarna depresija je nastala nad severno Italijo in nad Češkoslovaško ter povzroča oblačno in deževno vreme v srednji Evropi, Alpah in Sudetih. Zrak zrak z jasnim vremenom ima le še Balkanski polotok. V Jugoslaviji je jasno v vsej kraljevini, le na skrajnem severozapadu se je začelo oblačiti. Nekoliko dežja je bilo samo v okolici Bitolje. Temperatura brez velike spremembe. Najnižja temperatura Plevlje 8, najvišja Mostar 34 C.

Zemunska vremenska napoved: Postopno poslabšanje vremena. Oblaki prodirajo s severozahoda na jugovzhod in bodo najbrže zajeli vso državo. Tu pa tam bodo nevihte s hudimi plohami. Toplota bo znatno padla, posebno v zahodni polovici.

Zagrebski: Pričakovati je oblačnega in deževnega vremena. Temperature se bodo dvignile zaradi južnih vetrov.

Dunajska: Zelo hladno deževno vreme.

Letošnja odkritja okoli Ptuja

Izkopavanje sta uspešno vodila dr. Abramič in dr. Saria

Evropski znanstveniki z generalnim tajnikom Angleškega geografskega društva g. Crawfordom na čelu so nedavno obiskali Ptuj in si ogledali letošnje izkopanine ter se pomudili tudi v ptujskih katakombah pri čisti rujnega... O njihovem obisku smo poročali v »Jutru« 8. t. m.

Ptuj, 10. septembra. Prav uspešno je Muzejsko društvo v Ptuj zaključilo svoja letošnja arheološka izkopavanja, ki jih je kr. banska uprava v Ljubljani izdatno podprla. Mnogo brezposelnih je dobilo za nekaj časa delo, a tudi Muzejsko društvo gleda z velikim zadovoljstvom na svoje uspehe. Obisk mednarodnih znanstvenikov arheologov in geografov je ponovno pokazal, da mestni Ferkov muzej v Ptuj uživa po pravici svoj sloves v znanstvenem svetu.

Vodstvo arheoloških izkopavanj je bilo v rokah priznanega strokovnjaka in starega našega prijatelja dr. Mihovila Abramiča, ravnatelja drž. arheološkega muzeja v Splitu. Minoritski konvent v Ptuj je s hvalevrednim razumevanjem dal Muzejskemu društvu celotno obdelano njivo za mestnim pokopališčem na razpolago. Tu so pri rigoliranju zadeli na rimske ostanke in tukaj je že 1.189/99 našel V. Kohaut 26 skeletnih in 159 žarjavnih grobov. Odkril je nadalje mnogo mramornatih plošč, razbitih opek, lončeno posodo in druge keramične izdelke. Najlepša je bila glinasta matrika, ki nam predstavlja boga rodovitnosti in vina Bacchusa. Upodobljen je kot mož v zrelih letih z dolgo in izrazito brado ter gostimi lasmi na glavi. V desnici drži vrček pod vinsko trto, v levici pa tyrsovo palico. Na levi opazimo še z grozjem obloženo vinsko trto. Zanimivi so bili ostanke neke sohe, deli razbitega sarkofaga, razne opeke različne oblike in velikosti in porušeno rimsko zidovje. Blizu pokopališčnega zida so odkopali debel rimski zid iz rečnega kamnja, ki pa se je izgubljal med njivami. Vse te najdbe so Muzejskemu društvu dale povod, da se je delo začelo prav na tem mestu.

Okostja iz rimskih časov

Dvoje dolgih poizkusnih rogov je izkopal dr. Abramič skoraj v neposredni bližini pokopališčnega zida. V zapadnem so bile najdbe skromne, tem bogatejše pa v severnem, kjer je zadel na ostanke pepelnatih grobov s fragmenti najrazličnejših posod. Odkopal je tudi mnogo okostij, ki so bila orientirana proti vzhodu in zapadu. Razen konice železne sulice, skromnega prstana in obeska niso imeli pokojniki nikakih pridakov. Te najdbe in fragmenti ogromnega sarkofaga iz barbarskega marmorja nam potrjujejo, da datira grobišče iz najkasnejše rimske dobe. V južnem delu poskusnega rova je izkopal dr. Abramič nekaj novjših okostij. Izmed lobanj je bila ena celo pri obdukciji razžagana na dva dela. Verjetno so jih pokopali ob neki nalezljivi bolezni ali vojni, ker so bila okostja zmetana v jamo brez reda po pet in šest skupaj.

Uporniki pod Napoleonom

Neka skoraj neopažena najdba je bila vendar zanimiva. V krpici je bilo zaviti več avstrijskih novcev iz Napoleonove dobe. Najstarejši ljudje pripovedujejo, da so bili tu pokopani vojaki husarskega polka, ki so bili ustreljeni po prekomerni zaradi upornosti. Kakor je še danes navada, da vojaškim obsojencem pri odvzemu šarže potrgajo vsa odlikovanja, znake in gumbe, se je tudi to zgodilo verjetno s temi, ker razen krpice z novci, ki jih je imel revež v žepu, ni bilo pri okostjih nikake najdbe. Starost novcev, večina ima iz leta 1800, bi se skladala z ljudsko govorico, a tudi s starostjo okostij. Mnogokrat poroča ljudski glas o dogodkih, o katerih molčijo pisana poročila.

Rimska vila s centralno kurjavo

Ze blizu potoka Grajene so odkopali dobro ohranjeno zidovje rimske podeželske vile iz II. ali III. stoletja po Kr. Severni del tega poslopja je imel obliko podolgovate dvorane s proti zapadu obrnjeno polkrožno apsidno. Dolžina znaša približno 16,80 m, širina pa 4,60 m. Ostanke kvadratnih opek nam dokazujejo, da so tu stali stebri takozvani »suspensurae«, ki so nekoč nosile vzdignjen pod. V praefuriji naloženi ogenj oziroma topli zrak je krožil skozi te suspensurae in ogreval pod. Topli zrak je tudi krožil skozi tubulae ob stenah ter tako enakomerno ogreval ves prostor, torej v današnjem smislu prava centralna kurjava. Tubulae so bile pritrjene pod ometom s tako zvanimi T žebji, ki so ležale med ruševinami. Omet na tubulah je bil poslikan s preprostim linarnim vzorcem v beli, zeleni in rdeči barvi. Vse te najdbe, posebno pa ogrevalne naprave nam povedo, da je pred nami imovitnejša villa rustica s kopališčem ali termami, ki jih sedaj v takem obsegu iz staroga Poetovija še niso odkopali.

Na sledovih rimske ceste

V istem času je raziskoval s pomočjo podpore kr. banske uprave ptujski domaćin, dr. Balduin Sarai univ. prof. v Ljubljani, jugovzhodni del Panorame, kjer je

že 1.1911. dr. Abramič odkril cel kompleks rimskih poslopij in ceste. Posebno lepi so bili takrat najdeni reliefi Kabirov in mramornati fragmenti mnogih rimskih božanstev. V bližini je 1.1913. dr. Saria nadaljeval ta izkopavanja ter odkopal še nekaj rimskih poslopij in fragmente neke kulturne posode s kačjimi ročaji. Zanimiv je bil tudi mošnjček z rimskimi novci in prstani iz dobe cesarja Trajana in Antonina Pija.

Da izpopolni svoja takratna raziskavanja, je dr. Saria letos napravil v sedlu med Panoramo in grajskim hribom dolg poskusni rov. Tu neke je vodila tudi rimska cesta Poetovio — Savaria in točno fiksiranje te ceste je bil tudi namen letošnjih del. V teku stoletij je voda nanesla ogromne množine zemlje, da v globini treh metrov o cesti še ni bilo sledu. Pač pa je ob vznožju hriba odkopal temelje

Ostanki centralne kurjave v kopališču rimske vile za ptujskim mestnim pokopališčem

Cene človeške krvi v Ljubljani so precej različne, vendar pa precej nizke

Ljubljana, 10. septembra.

O krvodajalcih, tej najbolj originalni in značilni stroki, kar so jih leta gospodarske krize spravila na dan, se je nedavno še mnogo in pogostokrat razpravljalo v dnevnem tisku, zadnji čas pa se je zanimanje zanje poglobilo, kakor da v njihovem svetu ni nič več novega. V resnici pa so naši krvodajalci še zmerom v težkem »mezd-nem boju«, če smemo tako imenovati uveljavljanje njihovih zahtev, kar se tiče višine nagrade za oddano kri, prehrane in drugih pravic, ki so v zvezi s tehniko krvodajalskega dela.

M. Fuchs:

Po belih in črnih cestah v Švico Intermezzo o Ljubljani

Bolzano je mesto s čisto južnjaškim značajem: med palmami, oleandri in drugim južnim drevjem in grmi se skrivajo gosposke hiše in vile, povsod je polno parkov s senčnimi klopi in vodometi, po ulicah v sredini mesta se vrstijo stojnice s sadjem ko bi bil semanj dno. Brojke, melone, marelice, fige in vse mogoče sadje je lahko kupiš tu za smešno malo drobala: za kilogram breskev na primer sva dala 80 centesimov. Tudi druga hrana ni draga; ko sva hodila po mestu in si ogledovala poleg drugih tudi izložbe delikat in podobnih zadev, sva »mela vtis, da življenje tu ne more biti dražje kot recimo v Ljubljani. Popoldne sva se šla pokrepat v mlekarico: za liter mleka in dve ogromni žemlji sva plačala liro in pol. Vino je po dve litri liter, boljše po tri, — škoda, da ne ostaneva tu delj...

Prav za prav pa bi bilo pravilneje Bolzano imenovati po nemško Bozen, zakaj italijanščina se sliši tu razmeroma malo. Ne le v cesti, v trgovinah, po najrazličnejših lokalih se govori le nemški. Tudi pozdravljajo se ljudje po nemško; namesto »salute«, ki sva ga poslušala na potovanju vse do tu, si vzklikajo znanici »Heil! Mogoče si drugo besedo, ki spada k temu pozdravu, zraven samo mislijo? Tudi »grüss gott« pogosto slišiva, toda ti dve besedi izgovarjajo tako svojevrstno, da se nama vedno zdi ko da bi slišala »Kriegsgott!«, kar je čisto v redu, saj tu vendar nismo med nikakimi pacifisti...

Ziviljenjski tempo je v Bolzanu živahnejši kot v Ljubljani, dasi mesto ni mnogo manjše od nje. Pa to je vendar povsem razumljivo: ljubljanska idiličnost in po-

velekega poslopja, ki so bili zidani iz lepih kvadrov. Ponekod je bil zid celo 90 cm debel. Verjetno je poslopje rimsko svetišče ali druga javna zgradba, kajti tako solidnih zidov še niso odkrili v Poetoviju. Zaradi sestanka arheologov in geografov v Ptuj so bila dela trenutno ustavljena, a se bodo kmalu nadaljevala, da se rešijo vsa stavljenja vprašanja.

Približno na sredi Panorame je bila dobra kanalizacija iz opek, ki so označene s pečatom Q S P; to je bila v Poetoviju zelo znana tovarna. Kanal zasledujemo po hribu navzdol tja do temeljev prej opisane poslopja. Ob njem opazimo dobro zidane ostanke rimskih hiš in ceste, ki verjetno vodi do neke od dr. Abramiča leta 1913. odkrite ceste. Zdi se, da je bila Panorama v rimski dobi pokrita z večjimi stavbnimi kompleksi, katerih ceste so se pravokotno križale.

Tudi tukaj je bilo mnogo razbitih posod, skled, krožnikov in drugega. Prav lepa je mala bronasta fibula-zaponka v obliki golobčka. Novci so večinoma dobro ohranjeni, najbolj pa srednja bronca cesarja Dioklecijana.

Še eno odkritje

Ob koncu vse priznanje in zahvala gg. direktorju dr. Abramiču in prof. Sariji, ki sta tako uspešno vodila letošnja izkopavanja, kr. banski upravi za vsestransko podporo, minoritskemu konventu in g. grofu Herbersteinu, ki sta omogočila na svojih zemljiščih izkopavanja.

Še niso dela dovršena, ko so javili iz mesta nove rimske najdbe, tako iz Prešernove ulice št. 12, kjer so v Kolarčevi hiši našli večji odlomek lepega rimskega napisu, verjetno nagrobnega. Ohranjena so le nekatera imena

... S. Val ...

... ET. VO ...

... A. ELIA ... (Aelia ali Aemilianus)

Dalje so iz zidovja stare vojašnice v Panonski ulici izluščili del rimskega sarkofaga iz pohorskega marmorja, ki predstavlja krilatega genija. To je delo nadpovprečnega mojstra. Ponovno so v zadnjem času zadeli pri prezidavah ali ob drugih prilikah na znatne rimske najdbe, ki so jih iz nevednosti razbili ali uničili. Muzejsko društvo prosi, naj silne najdbe takoj javijo Muzejskemu društvu ali v mestnem Ferkovem muzeju, kajti mnogokrat bi znanost bila ob dragocene izsledke in tako izguba bi bila za vedno nepopravljiva.

A. S.

ABANO-TERME (Padua) Italije svetovnoznana blatna kopališča. — Kure za protin, ishias, revmatizem in artritis. — Zdravilišni zavod hotel MENEOLL. — Vse kure v hiši. Vsakovrsten komfort. — Garaža.

300 din za vsako transfuzijo, krvodajalec pa je imel po vsaki oddaji obenem pravico do izdatnega kosila v kuhinji bolnišnice. Ko so se v upravi zavoda izvršile neke spremembe, pa se je cena krvi nenadoma znižala od 300 na 200 din, krvodajalcem pa je bila odvzeta tudi pravica do obeda. Takrat so skušali možje, ki se rekrutirajo iz samih brezposelnih delavcev, uveljaviti svoje pravice s štrajkom, ki pa ni mogel uspeti, ker so morali namesto »poklicnih« prodajalcev krvi vskočiti uslužbenci bolnišnice. Tako so se krvodajalci vdali, stavi-li so kirurškemu oddelku spet na razpolago svojo kri, hkratu pa so vložili na upravo prošnjo, naj se jim priznajo stare pravice. Prošnja je ostala zama.

Ko je lani prišel minister za socialno politiko in narodno zdravje v Ljubljano, so ga krvodajalci pričakali pred vrati bolnišnice in mu potožili svoje gorje. Minister jim je tedaj obljubil, da bodo za vsako oddajo krvi spet prejimali po 300 din, in je odredil, naj banska uprava nakaže vsakemu izmed njih enkratno podporo. Toda nova tarifa je bila samo 14 dni v veljavi, potem pa so se plačevalce transfuzije spet samo po 200 din. Ta cena je ostala v veljavi do prihoda novega upravnika, ki je zvišal nagrado na 250 din, obenem pa je dovolil,

da smejo krvodajalci prejemati od pacientov tudi napitnine, ki se gibljejo včasih od 50 do 100 din, kakor je pač človek premožen in radodaren. Toda kmalu so začeli prihajati spet trši ukrepi. Sprejemanje napitnine je bilo prepovedano, vrhu tega pa je bil krvodajalcem zabranjen vstop v bolnišnico. Čakati morajo zunaj pred portom, da jih, kadar zdravnik potrebuje koga izmed njih, pokliče vratar. A kakor povsod na svetu, se je tudi v tej vrsti modernega prometa vgnezdila protekcija, da krvodajalci niso deležni ne vrstnega reda ne pravice.

Vseh krvodajalcev je v Ljubljani zdaj okrog 50, samih delavcev brez posla. Več ko polovica izmed njih je družinskih očetov, ki stanujejo s kupi otrok po raztrganih barakah, po kletnih in podstrešnih stanovanjih na periferiji. Zelja njih vsch je, da bi se jim kri plačala spet po 300 din, ali pa da bi jo plačali po količini, dinar za kubični centimeter, kakor jo plačujejo v Zagrebu in Beogradu. Prav tako si žele, da bi smeli zdravnikovega poziva čakati na vrto bolnišnice, da bi jim ne bilo treba postavati na cesti pred vrati in da bi jim vrstni red odločali zdravniki sami. Njihova beda je velika in njihove želje so majhne, pa jim bo najbrž uprava bolnišnice lahko ustregla.

Proslava zlatega jubileja »Lipe«

Litija, 10. septembra.

To nedeljo bo proslavila litijska »Lipa« 50letnico obstoja. Društvo je bilo ustanovljeno 1885. leta, zlati jubilej bi imel biti že pred 2 letoma, pa je tedaj v društvu poje-njavalo delovanje. Lani je vzel stvar v roke novi pevovodja ravnatelj meščanske šole g. Vlado Rojec in »Lipa« je spet ozelenela. Zdaj je pomlajena in skrbno pripravljena, da utrdi svoj dobri sloves iz prejšnjih let.

Med ustanovitelj je bila dvanajststotica Litijanov s takratnim nadučiteljem g. Cepudrom. Se danes so prva pravila »Litij-skega pevskega društva«, kakor so imenovali pevsko edinicno takrat, vredna pazljivega čitanja. Ime »Lipa« so prevzeli naši pevci malo pred svetovno vojno, ko je bil pri nas podjetni društveni delavec, ravnatelj zemljiške knjige g. Spende, zdaj gospodar Slovenske matice v Ljubljani. Med najbolj zaslužnimi člani je Peter Jereb, ki istočasno praznuje svojo 70letnico. Na nedeljskem koncertu bo »Lipa« izvajala njegovi skladbi »Jutrnjo« in »Svato na morju«. Vsi sodelujoči zbori iz Zasavja in Ljubljane pa bodo zapeli jubilarstvo »O kresu«.

Sedanjo društveno upravo vodi skrbni predsednik g. Franjo Hribar, predilniški nadmojster. Pevovodja Rojec pa je znan kot vnet glasbenik že iz St. Janža na Dolenskem in z Rakeke, kjer je vodil pev-ska zbora sokolskih društev. Tudi na naši meščanski šoli je ustanovil krepak mladinski zbor in tamburase, ki so že večkrat javno nastopili, ob koncu lanskega šolskega leta pa so dostojno predstavili Litijo tudi v ljubljanskem radiu.

Nedeljska proslava bo popoldne. »Lipa« bo sprejela zunanje goste pri obeh popoldanskih vlakih iz zidaniškega in ljubljanske strani. Ob 15. bo v Sokolskem domu slavnostni koncert, zatem pa bo veselica. Sodeloval bo salonski orkester pod vodstvom učitelja g. Milana Pertota. Tudi za telesni blagor bodo naše gospe in gospodične poveljavale skrbele. (Prijetjem dobre kapljice pa povemo na uho, da bo vin-ce iz dolenskih vinogradov brnškega profesorja dr. Mihaela Rostoharja, ki ima na Goleku pri Krškem vzorne vinograde)... »Lipi« želimo, da stopa s svojo pevsko četo po nove laborike tudi v bodočnosti. Pev-sko javnost pa vabimo k nedeljski proslavi, ki naj da javno priznanje vsem po-žrtvovalnim pevcem in pevкам.

Cigana vlomilca streljata s karabinko

Poljčane, 9. septembra.

V Cigoncih pri Slovenski Bistrici stoji ob cesti znana Tkaučeva gostilna, kamor izletniki in domačini prav radi zahajajo. V torek sta se prikladla tja okrog polnoči dva povsem nezaželena gosta. In prav malo je manjkalo, da nista povzročila smrti mladega gostilničarjevega sina Milana.

Vlomilca sta nameravala vdreti v klet, kjer sta se nadejala obilnega plena. Ravno-kar sta se pripravila, da vlomita vrata, ko ju je zmotil domači sin, ki se je pripeljal s kolesom domov iz Slovenske Bistrice, kjer je uslužben kot sodni uradnik. Ko ju je našel pred kletjo, na zadnji strani hiše in ju vprašal, kaj tam iščeta, sta mu odgo-vorila: »Zejna sva in bi rada pila.« Sin se je razhudil, češ, da je vhod v gostilno spre-daj, in ju je nagnal. Tedaj sta ga neznan-

ca napadla z latami in ga podrla na tla. Ko se je nato sklonil do kolesa po pumpo, s katero se je hotel napadalec ubraniti, je eden od njiju ustrelil nanj z vojaško karabinko, ki jo je imel pri sebi. Prestrelil je mlademu Tkauču obe nogi. Oddal-je nanj še dva strela, ki pa sta na srečo zgrešila.

Strela so zbudili domače in sosedo, ki so prihiteli pogledat, kaj se godi. Pred kletjo so našli okrvavljenega sina. Čim so mu nudili prvo pomoč, je bil prepeljan v bolnišnico. K sreči njegove poškodbe niso smrtonosne. O storilcih, ki sta takoj po strelih pobegnila, takrat že ni bilo več ne duha ne sluha. Orožniki so pozneje ugotovili, da sta to bila dva cigana, ki sta po-begnila v smeri proti Črešnjevcu.

spomni! Jo. »Ni samo vino slavno, tudi italijanska polenta je slavn! To je vendar italijanska narodna jed!« —

Proti popoldnevu je postajalo vedno bolj soparno in nebo se je rahlo zamgnilo. Z naju je kar teklo, zatorej sva zavila proti Adizi in se na bregu sklekla. Jo se je takoj spustil v reko, jaz pa, ki se mi zdi vsaka voda razen morja premrzla, sem se »hla-dil« in močil bolj zmerno, bolj »preudar-no«.

Ko sva jo čila in spočita zopet ubrala po poti med polji, so se začele meglice zbi-rati, gostiti in temniti: vedela sva takoj, da današnji dan ne bo minil brez dežja.

Kako uro pred San Michelom naju res ujame ploha, pa kakor vedno doslej, sva se tudi to pot rešila neprostovoljne kopeli še precej suha: pod široko pristrežje veli-kega gospodarskega poslopja so se pravkar zatekali številni hlapi in dekle, ki jih je mokrota pregnala od dela. Bilo je smeha in vika in krika, midva pa, ki n'sva razu-mela zafrakcij, ki so se z njimi vneto obu-metavali, sva se držala resno in molčala. Menda so že sami brez pojasnili spoznali, da sva tuja in da ne znava njihovega je-zika, zato so naju pustili v miru. Le mla-dina, kar je je bilo, se je takoj zbrala v polkrogu okoli naju in naju zavzeto mo-trila...

Preden se je zvedrilo, se je nebo popol-noma porumenilo; megle, ki so se spet spu-ščale po pobočjih hribov, so živo rumeno-povsod: na obrazu, v očeh, na rokah, na deblu, na vlažnih trtnih listih, na modrikastih skalah ob cesti, na šipah redkih hiš. Vse se je bleščalo, jemalo vid in pologoma temnelo. Ko so se odsevi spremenili v temnomodro večerno valovanje, sva pri-spela v San Michele.

namreč tisti, ki imajo v rokah skrb za tujski promet, izdali prospekte o Ljubljani s približno takim-le besedilom: »Posetite Ljubljano, mesto miru in pokoja! Tu si boste temeljito odpočili živce, zakaj v Ljubljani je tramvaj edino prometno sredstvo, ki dela ropot. A še ta je primeroma skromen — kar je čisto v skladu z življenjskim stilom našega mesta! Posetite nas — odha-jali boste sveži in zadovoljni!«

Seveda bi moral tak in podoben tujsko-prometni material poslati in inozemstvo: vedno so bili tuji tisti, ki jim je veljala slovenska skrb in prizadevnost! In ljudem, ki bi sledili temu klicu in prihajali v slovensko kulturno središče, bi se resnično zdelo, da so prišli v kako vas in v miru, ki ga je mogoče najti na vasi samo še v nedeljo popoldne...

— Mogoče pa je Bolzano v teh polet-nih dneh prav zaradi tujeve tako živ in razgiban! Morebiti je tudi to mesto brez tujecev tako idilično kakor Ljubljana, in mogoče so se tudi mestni očetje bolzanski poslužili besed, kakršnih bi se naj Ljubljanci, če hočejo, da bi njihovo mesto malo oživilo — vsaj poleti, ko ne delajo vrveža študentje...

Naj bo kakorkoli: Bolzano je raj za tu-riste! Posebno za tiste, ki prihajajo preko Brennerja, in drugih prelazov na jug, za tiste, ki gredo preko Merana čez Bozen niže doli v Italijo. Merano! Bolzano! In vi-na, ki se pridelujejo tod! Povsod sama tra-ta, — kakor hitro si iz mesta, se ne spo-znaš več in ne najdeš poti izmed teh brajl! Ko sva se napotila drugega dne po ozki, dolgi ravlini na jug proti San Michelu, sva hodila ves dan med trtami. Sonce je krepko žgalo in bilo nama je toplo kakor že dolgo ne; bilo je tisto pravo južno son-ce, ki ga potrebuje trta, da je vino krep-ko. Toda še ena »značilna rastlina« se je pojavila med trto: koruza. »Seveda« se je

Prav nasprotno bi bilo umestneje: da bi

Čast nam je vabiti v ljube Vase blagorodje na premijeri »AMACONK«, operete v treh dejanjih in triindvajsetih slikah. Po motivih V. Parme glasbeno priredil Anton Balatka, besedilo po Borumu napisala Vera Balatkova. Predstava se vrši v soboto 11. septembra ter se ponovi 12. septembra t. l. ob 20. uri v Narodnem gledališču v Ljubljani.

Domače vesti

* **Odkritje spominskega stebra pisatelju dr. Ivanu Tavčarju.** Dne 19. septembra t. l. bo pred rojstno hišo pisatelja in politika dr. Ivana Tavčarja v Poljanah nad Skofjo Loko odkrit spominski stebel s pisateljevim bronastim posnjem. Pobudo za postavitve spominskega stebra je dala pred leti Slovenska matica, izvršitev pa so omogočili s svojimi prispevki poleg Matice predvsem mestna občina Ljubljanska, Odvetniška zbornica in Ljubljanska kreditna banka. Spominski stebel bo postavljen po zamisli prof. arhitekta Plečnika, pisatelj portret je izdelal akad. kipar Božidar Pengov. Sporedno odkritja dne 19. t. m. je naslednji: ob tričetrt na 9. dopoldne poklonitev na grobu pisatelja dr. Ivana Tavčarja na Visokem. Ob pol 10. dopoldne sprejem gostov v Poljanah, ob 10. dopoldne služba božja v župni cerkvi, ob 11. slavnostno odkritje spominskega stebra pred Tavčarjevo rojstno hišo. Udeležence pozdravi poljski župan Ivan Debeljak, nato govori uvodno besedo predsednik Slovenske matice dr. Dragotin Lončar, slavnostni govor pa govori slovesni zgodovinar prof. dr. Anton Slodnjak. Sledijo pozdravi zastopnikov raznih kulturnih društev, petje, poklonitev venčev itd. Udeleženci naj pridejo k odkritju v civilnih oblekah. Vabimo vse, da se slavnostnega odkritja udeležijo ter počaste spomin velikega slovenskega pisatelja in zaslužnega politika dr. Ivana Tavčarja.

* **Upokojitve in odklopanja v vojski in mornarici.** Upokojen je v rezervi prevečen je artiljerijski tehnični general Milivoj Joksimović. Na lastno prošnjo je upokojen kapetan fregate Josip Meniga. Dale so upokojeni: strokovni podpolkovnik mornarice Jurej Pregel, nižji vojaški činovnik prve stopnje Fran Rupnik, vojni pisar III. stopnje Ivan Mavrič in kapetan fregate Anton Gardin. Z redom sv. Save IV. stopnje je odklopan strokovni podpolkovnik Jurej Pregel.

Samo še dva dni velesajma, tel. 32-52

* **Lepa jesenska sezona na Jadranu.** Izredno lepi jesenski dnevi so privabili na Jadran poleg posameznikov številne skupine domaćih in tujih izletnikov. Zlasti biva v Dalmaciji mnogo uglednih gostov iz Anglije in severnih evropskih držav. Razni potniški uradi poročajo iz inozemstva, da je zanimanje za Jadran spet zrastle in da se lahko nadejamo ugodne jesenske sezone na Jadranu.

* **Sestanek koroških borcev za gornje-grajski srez** bo v nedeljo 19. septembra ob 10. uri po službi božji v Petkovi gostilni na Ljubnem. Na sestanku bo poročal predsednik dr. Mejak o delu in posebej o vprašanju dobrovoljstva za koroške borce. Koroški borci, udeležite se tega sestanka in privržite s seboj tovariše, ki še niso organizirani.

* **Prometna ovira.** Od Črnuškega mostu do Trzina stoji ob državni cesti kamni odričali, ki ločijo v presledkih cesto od poti za pešce in kolesarje. Z odstranitvijo teh kamnov bi pridobili do polmeterske ceste zlasti na ovinkih, ki so sprito velikega prometa potrebni temeljite regulacije. Na banovinskih cestah povsod z veliko vneto in precejšnjimi žrtvami ravno ovirke, da odstranijo sleherni nevarnost za promet, zato bi bilo prav in v redu, da bi se na tej važni prometni cesti posvetilo nekoliko pozornosti obema ovinkoma, med Črnučmi in Trzinom.

* **Zene morejo po večkratni nosečnosti** z dnevnim rabo pol kozarca naravnih Franz-Josefovih grenčice, užite na teš želodec, doseči lahko izpraznjenje črevesja in urejeno delovanje želodca. — Franz-Josefova voda je davno preiskšana, najtopleje priporočana in se dobiva povsod.

Ogl. rez. št. 13. 485/36

* **Izboljšanje ceste v Radomlje.** Iz Radomlje poročajo: Banovinska cesta, ki vodi iz Preserja proti Radomljam, zavije pri 1.8 km v oster ovinku, ki ga bodo zdaj odpravili s temeljito regulacijo. Tudi druga prometna ovira na tej cesti, leseni most čez Kamniško Bistrico, bo odpravljena. Cestni odbor je sklenil vstaviti v prihodnji proračun kredit za železobetonski most, ki bo stal nad 200.000 din.

* **Enodnevni izlet na Koroško** 12. septembra, dvodnevni izlet v Trst 15. in 16. septembra in dvodnevni izlet v Gorico in Trst 18. in 19. septembra priredi Okorn, izletna pisarna, hotel Slon, tel. 26-45, vhod iz Prešernove ulice. Prijavite se čim prej.

* **Pogreben vojak.** Dne 6. septembra je odšel neznanom kam trgovski pomočnik Vladimir Pritekelj, ki služi kadroški rok v I. planinskem polku v 2. četi v Skofji Loki. Odsel je od doma v vojaški uniformi ter je rekel, da gre v Skofjo Loko. Tam se pa še do danes ni javil. Ima kaplarski čin, označen na rokavi. Kdor kaj ve o njem, naj javi to polkovniku ali orožniški postaji ali pa njegovi materi na naslov: Pritekelj Albina, Ljubljana 7. Pod gozdom št. 2.

* **Berač je ubil in oropal berača.** Grozovit zločin se je zgodil v nekem predmestju Subotice. Osemdesetletni berač Luka Poljakovič je s sekuro ubil svojega tovariša sedemdesetletnega Miha Roganovca. To je bil navaden roparski umor. Sosedje so ponoči čuli kako sta se silovito prepirala zaradi nekaj petdeset dinarjev. Komisija je ugotovila, da je bil Rogan ubit s petimi udarci sekire. Poljakovič je star zločinec, ki je bil že kaznovan zaradi uboja. Za enkrat se še skriva.

* **Na smrt obsojena in pomiloščena.** V Jagodini je bila Radmila Mihajlovičeva obsojena na vešala, ker je spravila svojo ga moža s sveta. In sicer je s svojim ljubavnikom Nedeljkom Pavličem po ponoči zadavila, nato pa truplo prenesla v gnojno jamo. Preiskava je dognala, da je bil v gnusno zaroto zapleten tudi Radmilin ljubavnik Borisav Lukič. Kasacijsko sodišče je Radmilo znižalo smrtno kazen na do dvajset let ječe, dočim se bosta oba njena ljubavnika do smrti pokorila za zapaht.

* **Zrtev maskiranih razbojnikov.** V vasi Čuntiču pri Petrinji blizu frančiškanskega samostana je šest maskiranih razbojnikov ponoči vpadlo v hišo premožnega posestnika Nikolaja Boltušiča. V sobi sta spala stari gospodar in petnajstletna hčerka. Gospodar se je prebudil ob ropotu. Ko so vrata popustila, je nastala borba na življenje in smrt. Odjeknilo je par strelav iz samokresa in Boltušič je obležal z razbito glavo. V smrtnem strahu je začela hčerka vpiti na pomoč. Pod silo razbojnikov, ki so jo privezali k postelji, je morala umolkneti. Razbojniki so našli dvajset dinarjev Zaman so raziskovali hišo in mučili deklet. Naposled so izginili v noč. Šele zjutraj se je deklet rešilo s postelje in pohitelo k sosedom, ti pa k orožnikom. Komisija je ugotovila, da je bil Boltušič ustreljen z dumdom kroglo, ki mu je razbila glavo. Boltušič je nekaj dni prej dvignil v banki 100.000 din, ki jih je pa iz previdnosti shranil pri nekem svojem znanu in so tako ostali razbojniki brez plena.

* **Harmonike Meinel & Herold** se tudi letos razstavljajo na velesajmu. Oglejte si najnovejše modele. Izločena kvaliteta. Čudili se boste nizkim cenam.

* **Za vsak dan univerzalni informativni priročnik** za ženski svet, najnovejša »dijala Tiskovne založbe, o. r. z. o. z. Dospel je II. del. Vsakdo si jo lahko ogleda na Ljubljanskem velesajmu, paviljon F in K, kakor tudi pri knjigotrocih.

* **Velike važnosti** je mednarodni jezik esperanto. Nova učna knjiga esperanta za šole, tečaje in samouke je v tisku. Spisal jo je prof. Rudolf Rakuš, drž. dipl. učitelj esperanta. Cena 16 din. Naročila sprejema izdajatelj: Klub esperantistov, Ljubljana.

* **Vpisovanje v drž. priznani trgovski učilisti** Christofova učni zavod, Ljubljana, Domobranska 15, je redno vsak dan dopoldne in popoldne do 16. septembra. Letos je odprta še ena nova učilnica, zato se lahko sprejme še večje število dijakov in dijakinj. Otvori se tudi nova edinstvena strojska učilnica s 25 pisalnimi stroji. Tukajšnji zavod je potrjen od ministrstva trgovine in industrije in izobražuje učence, ki za vsakovrstne pisarniške službe in za samostojno vodstvo trgovskih podjetij. Izpidevala so odobrena od ministrstva in služijo tudi za dokaz dovršene vojskne dobe in polidrugega leta pomočniške prakse. Poučujejo profesorji srednjih, trgovskih in drugih šol. Pojasnila daje ravnateljstvo. Na željo pošilja brezplačna šolska naznanila. Pisite ponje. Zavod je znan kot eden izmed najsolidnejših tako glede strokovnega poka, ki je na sodobni višini, kakor tudi glede zmerne šolnine. Lastno šolsko poslopje!

* **Tovarna JOS. REICH** sprejema mehko in škrobno perilo v najlepšo izdelavo.

Iz Ljubljane

u— **Starbno gibanje.** Pri Bati v Šelenburgovi ulici je gradbeno podjetje inž. Jos. Dedek pričelo izkopavati temelje za stavbo, v kateri bo nameščen kino, in sicer zadaj za hišo trgovca Rojine na Aleksandrovi cesti. Stari prostori za kino »Ideal« bo do v rabi še vso letošnjo zimo. Na tem dvorišču, s katerega so docela popravili vse mogoče kolibe in shrambe, ki so poslednji čas služile raznim obrtnikom kot delavnice, je bil nekdanji prostor restavracije, zasajen s kosatimi kostanj. Ljubljanska gospoda in gostje hotela »pri Maliču« so kaj radi hodili tjakaj senčiti in krepčati se z dobrih pivom. Opustil je hotel nekdanji lastnik Deghenzi. — Lastnik hiše št. 27. na Emonski cesti g. R. Puh je letošnji dogradil svojo letošnjo stavbo in se vselil vanjo. Zdal so začeli podirati poleg te novozgrajeno staro poslopje s številko 22 v Gradski ulici. Ta hišica je nizka in pomaknjena nekoliko izven regulacijske črte. Tako izginja zopet kos starega Krakovega.

u— **V Cerkevni ulici št. 19.** je pekovski mojster Anton Gmajnar postavil novo moderno parno pekarno in preuredil skoraj vse notranje prostore. — Na Gruberjevem nabrežju št. 6 je zgradila Zidarska zadruga dvorišni prizidek. Ta vila je last Karla Čecha, ravnatelja Jugoslovanske tiskarne, ki je že precej kar najbolj umno in pregledno uredil svoj vrt, da ga ogleduje vsak izprehalec. — Tudi na Daxovi vili na Prulah št. 23 so se dle časa mudili zidarji in opravili več manjših popravil. — Novo fasado sta dobili hiši v Prešernovi ulici št. 7 in na Karlovski cesti št. 30, (trgovca Lupše).

u— **Uprava Hubadove župe** objavlja: Pevsko društvo »Lipa« v Litiji proslavi to nedeljo svoj zlati jubilej ter 70 letnico svojega dolgoletnega pevovodje Petra Jeraba s koncertom ob 15. uri, ko nastopi več okoliških in ljubljanskih pevskih zborov. Vabimo društva, da se v celoti ali v zastopstvu udeležijo te pomembne proslave.

u— **Dvoje hudih nesreč.** Mimo drugih ranjenecv so večeraj mestni reševalci pripeljali na kirurški oddelek tudi 48letnega sodnega oficila Antona Kogejja iz Mokronoga in 14letnega sina železničarskega upokojenca Josipa Frica iz Trbovelj. Kogej

je tako nesrečno padel po stopnicah, da si je pretresel možgane, mladi Fric pa je doma pri pospravljanju drv padel pod voz, da mu je šel ves težki tovor čez trebuh. Stanje obeh ranjenecv je resno.

u— **Jože Anžur** bo izročen sodišču. Na kriminalnem oddelku policijske uprave so nekaj dni poizkušali zasliševati Jožeta Anžura, ki je bil v torek popoldne aretiran na senožetih onkraj Zaloga zaradi suma, da je umoril in oropal kolodvorskega slugo Josipa Ostreža. Anžur je v svojih odgovorih izredno previden in skop, tako da na kakšno priznanje ni bilo računati. Ker so se pri sodišču zadnji čas nabrale še nekatere druge kriminalne zadeve na njegov rovaš — oblastva so ga iskala zaradi večje števila izvršenih in poizkušanih vlovov — bo policija te dni aretiranca izročila sodišču, da se bo vsa preiskava osredotočila tam. Preiskovalni sodnik bo zaslišal tudi vse priče, ki so po roparskem umoru v Zalogu videli sumljivega neznanca na begu proti Zadobrovi.

u— **Areacija dveh mladih kolesarjev** v Višnji gori. Višnjegorski orožniki so pred dnevi aretirali dva mladolletna fanta iz Ljubljane, ki sta na precej sumljiv način ponujala naprady kolo. Ko so ju orožniki povprašali, od kod in kako, sta po kratkem oklevanju priznala, da sta v zadnjem času v Ljubljani pokradla neznanim lastnikom osem koles in jih potem prodala na deželi. Policijska uprava je orožnike v Višnji gori naprosila, naj ji mlada kolesarja izroča, da v podrobnostih razišče njune tatinske podvige.

u— **Nov grob.** Na Bleiweisovi cesti št. 5 je umrla gospa Ivana Hubadova, vdova gimnazijskega ravnatelja, mati g. dr. Josipa Hubada, načelnika upravnega oddelka kr. banke uprave ter gospe Tince Golijeve, soproge predsednika apelacijskega sodišča. Ugodno pokopnino bodo jutri ob 16. spramili k večernemu počitku pri Sv. Križu. Bodi plemeniti gospej ohranjen lep spomin, žalujčim družinam izrekamo odkritosrčno sožalje!

Za dijaka za samo Din 20.—

- 1 kom toaletnega mila,
- 1 kom mila za britje,
- 1 steklenico kolonjske vode,
- 1 kom zobne kreme,
- 1 kom glavnik,
- 1 kom vazelin,
- 1 kom šampon,
- 1 zobno ščetko

vpisujete v znakmah ali po ček. položnici št. 13235 na naš naslov in mi vam poštno-obratno franko pošljemo.

Cadet Box
vel. 4,5 x 6 s tremi filmi
samo Din 99.—

Se priporoča

Foto parfumerija in galanterija
Foto Tourist Lojze Šmuc
LJUBLJANA — ALEKSANDROVA C. 8,
ali podružnica PREŠERNOVA 9.

u— **Križ-kraž,** časopis s slovenskimi križankami, je izšel in je v prodaji v trafikah. Izdajatelj je Josip Daneš, naš znani gledališki igralec, ureja pa Rajko Kos. Prva številka je prav pestra, ima 15 križank, nekaj ilustracij in za gledališke odre šaljiv nastop »Težave z milijonom«. V prvi številki je tudi nagradna križanka »Daj-dam Rok za to križanko je podaljšal do 22. septembra. Časopis, ki bo izhajal vsakega 1. in 15. v mesecu, bo obravnaval tudi gledališka vprašanja. Druga številka bo izšla 15. septembra z novo nagradno križanko. Uredništvo je v Vagovi ulici 12-I.

u— **Državni konservatorij** začne redni pouk v četrtek 16. t. m. Do tega dne se sprejemajo tudi gojenci za vse oddelke in letnike v šolskem letu 1937/38, prav tako je tudi še vedno mogoč vpis v šolo Glasbene Matice. — Opozorjamo na otvoritev jezikovnega tečaja v področju Glasbene Matice Ljubljanske, ki ga bo imel režiser Ciril Debevec od 15. t. m. dalje. Tečaj se izvaja, če se prijavijo vsaj 10—15 interesentov. Toliko poslušalcev bo imela 1 skupina, ki bo uživala pouk enkrat na teden po 2 uri in sicer v zgodnjem večernem času.

u— **Telovadniki tečaj.** Privatni telovadniki tečaji za dame in gospode, ki so vzbudili obilo zanimanja, so lanske leto prav dobro uspeli in dokazali potrebo te nove ustanove. V telesno — vzgojnem pogledu so tečaji docela dosegli svoj smoter ter so bili celopodajšni preko nameravane termina. Tečajniki so redno posejali telovadne ure, ki so v prijetni domačnosti med delom skoraj vedno prehitro minevale. Vsem, ki se zanimajo za letošnje telovadne tečaje, objavljamo še nekaj podrobnosti. Tečaji so namenjeni vsem onim, ki naj jim bo gimnastična telesna in duševna razvedrilo in zdravstvena potreba. Kdor hoče imeti lepo telesno držo, lahko hojo, prožne vezi in muskulaturo, kdor hoče utrditi svoje zdravje, uravnati telesno težo naravnim putem ter spraviti v red delovanje notranjih organov, kakor tudi vzgojiti si voljo in vztrajnost, — ta naj se odloči za sistematsko telovadbo po modernem sistemu individualne fizične zapolnitve pod vodstvom izkušnega strokovnjaka. Tečaj se vrše po trikrat tedensko, vsak ponedeljek, sredo in petek zvečer od 6. ure dalje, ločeno za dame in gospode v malih skupinah. Vsaka telovadna ura traja 50 minut neprekinjenega dela. Po telovadbi je na razpolago topla, mrzla voda v umivalnikih in prah. Tečaje vodi po modernih metodah strokovni telovadni učitelj Josip Kozak. Tečaj se prične 15. septembra v prenovljeni telovadnici učiteljske na Resljevi cesti. Prijave in pojasnila v navedenih dneh od 6. do 8. zvečer v telovadnici.

u— **Solsko leto na drž. konc. trgovskem učilišču** Christofov učnem zavodu v Ljubljani, Domobranska cesta 15, se prične 14. septembra. Tega dne se zbere učenci v šolskih prostorih. Dne 15. septembra bo otvoritvena služba božja, 16. septembra pa redni pouk. Ker je letošnja otvoritvena še ena nova učilnica, se sprejme še večje število dijakov in dijakinj. Vpisovanje traja do 16. septembra redno vsak dan, šolnina zmerne!

u— **Zapis do čl. dopiňovaci šole** v Ljubljani konča se v ponedeljek 13. IX. 1937 v 15. hod. v budovč mestškem liceu, Bleiweisova 23.

u— **Za Bežigradom** bodo v nedeljo 12. t. m. oživele stare ljubljanske gostilne. Ta dan priredi namreč tamkajšnja gasilska četa veliko veselico na prostoru Sokola III ob Tyrševi cesti pod devizo »Stara birtja

v Ljubljani. Gasilci bodo dokazali, da ne znajo gasiti samo požara, temveč tudi težjo svojega bližnjega. Kdor se hoče zabavati ob zvokih pristavke godbe ali celo zaplesati, kdor si hoče za zmerno ceno privezati dušo, naj pride ob 16. na veselični prostor, kjer ga bodo v njegovo zadovoljstvo z veseljem sprejeli člani gasilske čete Ljubljana — severni del.

u— **Vpisovanje v brezplačno gospodinjstvo** nadaljevalno šolo v Mostah bo 14. t. m. ob 20. na osnovni šoli v Mostah. Vodstvo.

u— **Upravni odbor trgovskega učilišča** Christofovega učnega zavoda v Ljubljani javlja, da konzorcij tega zavoda ni istovestno z nobenim konzorcijem kake slične šole in tudi nima z njim nobenih stikov. Tukajšnji zavod upravlja sin dosejdanega lastnika in ravnatelja.

Iz Celja

KINO METROPOL, prinaša danes ob 16.15 in 18.15 nov, v Celju še neprikazan film »STARZAN«. — Ob 20.30 krasen film »NA STAREM DUNAJU«. V glavni vlogi Paul Hörbiger kot dunajski kočijaž.

u— **Konferenca o razdelitvi kmetov.** Ljubljanska podružnica Privilegirane agrarne banke bo priredila v nedeljo 19. t. m. ob 8. zjutraj v risalnici drž. deške meščanske šole v Celju konferenco, katere cilj je, da se vsem interesentom pravilno razložijo udeležba o likvidaciji kmetičkih dolgov in vse njene nejasnosti, kar bo v korist kmetom dolžnikom in bivšim njihovim upnikom, zlasti kreditnim zadrugam. Konferenca bo izrecno za celjski srez, zato naj se udeležijo v čim večjem številu tudi sami dolžniki kmetje.

u— **Regulacija Hudinje v Novi cerkvi.** Vodna zadruga v Novi cerkvi je prosila sresko načelstvo v Celju za vodopravno dovoljenje za delno regulacijo Hudinje v Novi cerkvi med jezo mostu posestnika Samca in potokom Dobrnščico, da se prepreči vsakoletne poplave na obrežnih njivah in travnikih. Zaradi velikega naravnega padca Hudinje je predvidenih 16 pragov. Zadevna komisija potvrdila in obravnavala je v ponedeljek 13. t. m. s sestankom ob 9. dopoldne pri občinskem uradu v Novi cerkvi.

u— **Naval na celjsko gimnazijo** je letos tako velik, da bo zavod št. 27 razredov, od teh bo imelo dopoldanski pouk 17 oddelkov, 10 oddelkov pa bo imelo pouk popoldne. Vpisanih je doslej 732 učencev in 370 učenek, skupaj 1122. Na posamezne razrede odpade: I. razred 259 (88 deklic), II. r. 186 (76), III. r. 189 (68), IV. r. 153 (45), V. r. 123 (33), VI. r. 93 (23), VII. r. 63 (17), VIII. r. 52 (15 deklic). Za ogromno število učencev bo treba otvoriti v I. razredu pet oddelkov, po štiri oddelke od II. do IV. razreda, po tri oddelke v V. in VI. razredu in po dva oddelka v VII. in VIII. razredu. Zavod bo šel letos tri oddelke in 91 učenec več nego v preteklem šolskem letu. Ogromni naval na edini srednješolski zavod v Celju za celo široko celjsko okrožje in stalno naraščajoče število učencev zahteva nujno ustanovitve in otvoritev še ene popolne gimnazije v Celju. Dolžnost merodajnih in odločujočih krogov je, da temu vprašanju posvetijo vso skrb.

u— **Gostilničarska strokovna nadaljevalna šola v Celju.** Vpisovanje bo v petek 17. t. m. od 14. do 15. v pisarni deške meščanske šole.

u— **Planinske postojanke v Savinjskih Alpah** bodo oskrbovane še ves september. Kocbekov dom na Koroški in Aleksandrov dom v Logarski dolini bodo zaprli 28. t. m. Ta dan bodo zaprli tudi Frischaufov dom na Okrešlju, vendar bo ta postojanka še ves mesec oktober oskrbovana ob sobotah in nedeljah. Za obisk planin je jesenski čas najlepši.

u— **Težka nesreča otroka.** V Lembergu pri Novi cerkvi je padla truga za pesek na triletnega dninarjevega sinčka Franca Mohoriča in mu preklala lobanjsko bazo. Težko poškodovanega otroka so prepeljali v celjsko bolnišnico.

Iz Maribora

u— **V poštistev spomina blagopokojnega šolskega upravitelja** v pokoji Lukmana Ivana je darovala rodbina Brinškova iz Maribora namesto venca na grob znesek 200 din v prid siromanišnim pobreskim šolarjem, za kar se upraviteljstvo te šole najiskrenejše zahvaljuje.

u— **Spominsko slavlje prebitja solunske fronte** bo v sredo 15. t. m. ob 10.30 na Trgu svobode, v slučaju slabega vremena na unijski verandi. Spominsko svečanstvo, združeno s parastosom za padle junake, priredi Udruženje rezervnih častnikov in bojnikov.

u— **Nesreča na Pohorju.** Ugledni stavebnik inž. V. Slajmer si je v nedeljo pogledal hišo ravnatelja dr. Kovačeca pri Mariborski koči. Ko je zapuščal stavbo, mu je spodrsnilo in si je pri padcu zlomil desno nogo pod kolonom. Odprnili so ga v dr. Černičev sanatorij. G. inž. Slajmerja želimo čim prejšnja okrevanje.

Primarij Dr. LUTMAN ne ordinira do 4. X. 1937.

u— **Fantovska bitka.** Pred neko goslino v Marenbergu so se spoprijeli delavci, ki so zaposleni pri obriranju hmelja. Na kraju bitke sta obšla nezvestna 27letni delavec Franc Novak, ki je dobil hude poškodbe na glavi, in 26letni delavec Avgust Svečak, ki je bil zaboden z nožem v prsa. Oba ranjenca so odprnili v bolnico, dočim so orožniki aretirali nekaga 21letnega Ivana Ilca in 32letnega Petra Cafuta in ju odpeljali v zapore tukajšnjega sodišča.

u— **Razpis gledališkega abonmaja.** Uprava Narodnega gledališča v Mariboru razpisuje abonma za sezono 1937-38. Abonma je veljaven za 22 predstav, 14 dramskih, 7 opernih oziroma opernih in en koncert, ter pomeni velik popust proti večernim cenam. Plačuja se v 8 obrokih, ki so sorazmerno nižji napram lanskim sedmim. Cene za vsak mesečni obrok so: ložni sedeži po 47, 33, 27, 17. Za uradnike 39, 28, 24, 12. Parketni sedeži po 42, 33, 27. Za uradnike 36, 28, 25. Balkonski sedeži po 42, 33, 25, 20. Za uradnike 26, 28, 21, 16. Galrijški sedeži 21, 17, 12. Za uradnike 17, 12, 8. Dobe se tudi bloki za 14 dramskih in 7 glasbenih predstav. Izvele so le predstave z označbo »Izveč«. Cene blokov so nekoliko višje kot pri navadnem abonmanu. Pri glase sprejema dnevna blagajna, ki je odprta dnevno od 9. do pol 13. in od 15. do 17. ure, ob nedeljah in praznikih od 10. do pol 13. ure. Lanskim abonmentom so rezervirani dosejdanji sedeži do 18. septembra. Abonma je neprenosljiv in med sezono neopredeljiv.

KINO MATICA

Danielle Darrieux poznana iz nepozabnih filmov »Mayerling« in »Taras Bulba« v najnovejšem filmu velikega veselja in brg mladosti...

KLUB ZALJUBLJENIH DEKLET

SLOGA

Veliki kriminalni film
ZA CENO ŽIVLJENJA
Carl Ludwig Diel, Kitty Jantzen,
Theo Linggen

UNION

Premiera pustolovskega romana
KOZAK IN SLAVEC
v glavnih vlogah: Svetislav Petrovič
in Jarmila Novotna.

Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15 ur.

u— **Razpisano je mesto šefa dermatološkega-venerološkega oddelka** banovinske bolnice v Mariboru, odnosno vršilca dolžnosti šefa oddelka. Prošnje se vlože pri kr. banški upravi do 20. septembra.

u— **Na motornem kolesu v Libijo** in Egipt. Za danes v soboto ob 4. zjutraj je bil napovedan start znanih mariborskih sportnikov motociklistov inž. R. Lotza ter Alfonza Vresnika, ki se po nalogu trdke NSU podajata na 7.000 km dolgo vožnjo iz Maribora preko Milana in Livorna v Tunis in od tam do libijsko-egipske meje. Pri tej rekordni vožnji uporabljata motorno kolo NSU 500 ccm s prikolico.

u— **Rdeči petelin** v Slovenskih goricah. Ogenj je zajel gospodarsko poslopje posestnika Petra Goloba v Zgornji Rečici v Slov. goricah ter ga vpepelil.

u— **Na Pristanu** še vedno tli. V četrtek okoli 19. je zopet pričelo tleti v starem mestnem stolpu na Pristanu. Gasilci so takoj izvršili svojo dolžnost. Nujno potrebno bi bilo, da se končno vsi odpadki spravijo iz stolpa.

u— **Po Smetanovi ulici** strajajo vlomilci in tatovi. V noči na petek so se pojavili v Smetanovi ulici 52 zlikovci, ki so odnesli postnamno zvanikunju Srečko Kunvaldu perilo v vrednosti nad 1000 din, drugim stran kam pa razne druge predmete.

u— **Mestna policija razglasa:** Da se prepreči pijančevanje in izgredi vojaških regrutov o priliki vpijalka v stalni kader, odreja policija na podlagi čl. 66 in 67 zakon o notranji upravi, da se od 1. do 3. oktobra 1937 vojaškim obveznikom v Mariboru ne sme točiti in prodajati alkoholnih pijač. Prestopki bodo kaznovani z denarno kaznijo 10 do 500 din, oziroma z zaporom 1 do 10 dni. Ta naredba stopi v veljavo 30. septembra in velja do 4. oktobra.

u— **Tajna seja malega senata.** Pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je večeraj dopoldne v tajni razpravi vršil epilog tragičnega dogodka, ki se je pripetil dne 10. julija 1937 na državni cesti v Počehovi, ko je obležal v mlaki krvi delavec Adolf Bornik, ki so ga sicer takoj odprnili v bolnico, kjer pa je zaradi izkravljanja dva dni pozneje umrl. Pod obtožbo, da je zakrivil smrt pokojnega Adolfa Bornika, se je moral zagovarjati komaj 18letni Drago K., ki je bil zaradi prekrščenja silobrana obojen na 8 leta in 1 mesec strogega zapore. Po odsodbi kazni bo K. še eno leto pod nadzorom.

Iz življenja na deželi

u— **BLED.** Zvočni kino bo predvajal do nedelje muzikalno veseloigro »Vila lutke« Magdo Schneiderjevo in Paulom Hörbigerjem.

u— **CRNOMELJ.** Sokolski zvočni kino v Crnomlju bo predvajal drevi v jutri ob 16. in 20. film »Povratek k sreči«. Kot dodatek Foxove novosti in »Veseli dodek«.

Ob otvoritvi beograjskega velesejma

Beograd, 9. septembra. V središču smo, pa se pri nas dela vse na veliko, na debelo. Vendar se nočemo bahati, pa se zato zadovoljujemo s čisto navadnim »beograjskim sejmom«, dočim »velesejem« prepuščamo vam ljubljancem, »zbora« pa Zagrebčanom. Mi Beograjčani smo skromni, ker vemo, da sami s svojimi lastnimi močmi težko kaj izpravitimo. Toda imamo srečo in se zavedamo, da stojijo za nami vsa naša velika domovina in svojo v središču vedno odprto roko, pa zato kakor v vsakem drugem pogledu, tudi kar se tiče našega »sejma«, smatramo, da moremo in smemo biti ob vsej svoji skromnosti toliko in toliko pred vami.

Je pa prav za prav resnica, da smo mi Beograjčani, kar se tiče »sejma«, vsaj v časovnem pogledu ostali precej daleč za Ljubljano in Zagrebom, ki slavita sedaj že pravi častitljivi jubileje, odkar sta si po svoji lastni iniciativi in s svojimi lastnimi močmi, duševnimi in gnetnimi, ustvarila svoje velesejme, žarišča svoje obrtne, industrijske, poljedelske, pa tudi duševne, književne, umetniške, vobče vse narodne proizvodnje, ki naj kažejo, kaj zmorejo podjetni duh, krepka volja in napredno znanje našega naroda.

Skoro istočasno kakor v Ljubljani in Zagrebu se je pričel tudi v Beogradu snovati velesejem. Toda ni bilo prave volje zanj. Gospodarski svet v Beogradu se je razdelil v dva odločno si nasprotna tabora. Beograjska »čaršija«, trgovstvo, je bila v veliki večini odločno nasprotna velesejmu, ker si ni od njega obetala nikakršne koristi. Beograjski trgovec, ki zalaga s svojim blagom podeželje, si od »velesejma« obeta samo izgubo »mušterij«, odjemalcev, ker bi odjemalec mogel najti na sejmu morda cenejšega in uslužnejšega dobavitelja. Industrija nasprotno je bila gotovo od vsega začetka za velesejem. Poljedelstvo vseh strok pa je bilo precej desintezirano. Žitna trgovina itak ni v rokah malega proizvajalca in niti ne velikega, temveč v rokah prekupca, pa naj je državnoprivilegirani ali pa ne. In tako skoro vse ostalo, kar je za izvoz. Na drobno, za domačo porabo, pa najde prodajalec kupca in kupec prodajalca, kjer in kakor ga potrebuje, brez velesejma, zlasti pa, če je že ravno treba, na krajevnih poljedelskih razstavah, sadnih, vinskih živinskih itd.

Tako je pač bilo, da v Beogradu kljub prizadevanju nekaterih krogov nikakor ni moglo priti do ustanovitve velesejma. Ko so se na poslopje vendarle premagale spočetne težave in se je tudi ustanovila po zgledu Ljubljane in Zagreba velesejmska

družba, je prišla poleg gmetnih težav še težava z velesejmskim prostorom. Par let je veljalo, naj bi velesejem dobil prostor v spodnji trdnjavi, nad izlivom Save v Dunav, češ da bi bil tu dovoz kar najpriljavnejši z obeh strani, po suhem, po železnici ter po vodi po Savi in Dunavu. Toda vmes so prišle razne ovire, pa se je naposled določilo za velesejem prostor na levi, zemunski obali Save, med železniško progo in novo cesto Beograd - Zemun, v tako imenovanem Novem Beogradu.

Najnovejša krilatica, da mora biti Beograd, kakor je politično, tudi gospodarsko središče države, je omehtala tudi poslednje nasprotnike beograjskega velesejma in našla zadovoljivega odmeva tudi tam, kjer znajo Beograjčani potrkati zmeraj, kadar gre za dober cvenk. Kar se ni zmoglo iz zasebnih sredstev, je postalo mogoče s pomočjo vlade, ki je prispevala kar šestnajst milijonov. Ljubljani in Zagreb se lahko ponasata, da sta si ustvarila svoj »velesejem« in »zbora« sama s svojimi lastnimi močmi, Beogradu se ni bilo treba boriti s takimi nadlogami.

Današnje sejmišče, ki leži na levi savski obali takoj onstran zemunskega mostu in obsega 130.000 kvadratnih metrov, je menda komaj polovica onega ozemlja, ki je namenjeno sejmišču v njegovem polnem obsegu, kakor bo postopno zgrajeno v dveh, treh letih. Vhoda sta dva: z zemunske ceste in izpod zemunskega mostu. Glavni prometni žili sta obe diagonali. Ob njih se vrste paviljoni: pet domačih (manufaktura, konfekcija, težka industrija, živila, pijske in avtomobili), dalje po en italijanski, češkoslovaški, rumunski in madžarski paviljon. Sredi razstavnega prostora je okroglo dvonadstropno poslopje z visokim steklenim stolpom, od koder bo razsvetljeval razstavo vrteč se svetilnik, v prtiličju pa bodo nameščeni poštni in razni informacijski uradi. Sejmski urad je v ličnem belem poslopju takoj na desni za glavnim vhodom.

Ko sem si včeraj ogledoval sejmišče, tri dni pred otvoritvijo, je bilo vse šele na pol dovršeno. Toda dela se z veliko naglico in marsikaj bo še do otvoritve gotovo. Po sejmskih cestah in potih sopihajo parni valjarji po gramozu. Otvoritev se bo izvršila v soboto, 11. t. m. Kolikor bo dovršeno dotlej, bo pač dovršeno, ostalo pa se dovrši naknadno. Samo da je storjen začetek.

Da vlada v takih okoliščinah precejšnjo nervozo, je pač razumljivo. Je pač vsak začetek težak. To veste v Ljubljani in Zagrebu, pa naj vedo tudi v Beogradu, dasi z olajšavo, ki je pri vas ne poznate. —ss.

Važna trgovinska pogajanja

V Dubrovniku se je včeraj pričelo zasedanje stalnega nemško-jugoslovenskega gospodarskega odbora. Našo delegacijo vodi pomočnik ministra g. Milivoja Pilja. Namen tega zasedanja je, da se razčisti vsa tekoča vprašanja, ki so v zvezi z našim trgovinskim prometom z Nemčijo. Situacija glede naše trgovine z Nemčijo se je letos znatno spremenila. Klirinški saldo je nadoval skoro na polovico in naša trgovina z Nemčijo je postala precej pasivna. Potrebno je odstraniti nekatere pomanjkljivosti berlinskega aranžmana, ki so se pokazale v praksi. Zaradi nizkih cen, ki jih nudijo Nemci, nismo mogli izkoristiti kontingentov za živino in sadje. Kakor zatrdjuje, bo ukinitve dotedanja določba, da mora biti naš izvoz v Nemčijo po vrednosti za 10% manjši nego naš uvoz iz Nemčije (to načelo je bilo postavljeno zaradi tega, da se zmanjša narasli klirinški saldo). Prizadevanje Nemcev pa gre predvsem za tem, da dobe od nas čim več pšenice. Pri zadnjem zasedanju v Dresdenu smo Nemcem obljubili dobaviti na leto 10.000 vagonov pšenice in 5000 vagonov koruze ali pa pšenice. Naša obveznost je seveda pogojna, to se pravi, da je odvisna od letine. Kar pa letos pridelek ni tako obilen, kakor je bil lani, je verjetno, da bomo dobavili Nemčiji manj pšenice in koruze, kakor smo obljubili v Dresdenu.

Našo delegacijo tvori poleg pomočnika zunanjega ministra Milivoja Pilja, načelnik trgovinskega ministrstva dr. Lazarević in viceguverner Narodne banke dr. Belin. Nemško delegacijo pa vodi pri teh pogajanjih načelnik trgovinskega ministrstva Otto Sarnow s svojim spremljevalcem. Nemška delegacija se je do zadnjega mudila v Italiji. Gospodarski, zlasti pa tujsko-prometni krogi kažejo veliko zanimanje za rezultate teh pogajanj.

Včeraj se je odpravila v Pariz naša delegacija za trgovinska pogajanja s Francijo, ki se bodo pričela 13. t. m. Namen teh pogajanj je, da se razčisti vprašanje plačilnega prometa. V zvezi z obojestransko odpuščanjem klirinške pogodbe, ki je potekla konec avgusta. Drugo važno vprašanje pa je določitev novih kontingentov zlasti za kmetijske prideleke in les. Vprašanje kontingentov pa je ozko povezano z vprašanjem plačilnega prometa. Naše prizadevanje gre predvsem za tem, da dosežemo tako povečanje kontingentov za uvoz našega blaga v Francijo, da bo prišlo do popolne izravnave plačilne bilance, kar pomeni, da mora biti naš izvoz v Francijo za toliko večji, kolikor znašajo naša finančna plačila v Franciji. Našo delegacijo vodi načelnik zunanjega ministrstva dr. Sava Obradović, delegacijo pa tvorijo Jovan Radulović, načelnik carinskega oddelka v finančnem ministru, Edo Marković generalni ravnatelj Prizada, Branjalac, višji svetnik ministrstva za gozdove in rudnike, Rado Stepanović, svetnik zunanjega ministrstva in Miodrag Ugrčić, inšpektor Narodne banke.

Gospodarske vesti

— Preferenca za avstrijski les v Franciji in za poljski les v Nemčiji. Iz Pariza poročajo, da je 1. septembra stopil v veljavo francosko-avstrijski sporazum glede carinskih ugodnosti za avstrijski les. Kakor zatrdjujejo je Francija po tem sporazumu odobrila Avstriji za rezan les poleg dosedanjega kontingenta 2700 vagonov še dopolnilni kontingent 5300 vagonov, za katerega veljajo enake carinske in prevozne ugodnosti. — Iz Düsseldorfa poročajo, da je pri zasedanju nemško-poljskega gospodarskega odbora prišlo do sporazuma, po katerem do Nemčija priznala pri uvozu poljskega igličastega lesa v Nemčijo znižanje uvozne carine od 2.50 na 1.50 mark za kg, če se bo cena temo poljskemu lesu držala v določenem okviru.

— Železnica Varaždin — Koprivnica bo dograjena do konca septembra. Dela na gradnji proge Varaždin — Koprivnica se daj naglo napredujejo. V odseku, ki se gradi od Varaždina, je treba položiti še 4 in pol kilometre tira. V odseku, ki se gradi od Koprivnice, pa je treba položiti še 6 km tira. Oba odseka bodo spojili do konca septembra.

— Novo tekstilno podjetje. Trgovinsko ministrstvo je odobrilo ustanovitev delniške družbe »Tovarnica trikotast in rokavic Posavina« v Beogradu z delniško glavnico 5 milijonov Din.

HMELJ

— Slaba hmeljska letina v Vojvodini. Srednjeevropski urad za hmelj v Zatecu (OSR) poroča, da znaša letos pridelek hmelja v Bački komaj 6000 starih stotov nasproti 32.000 stotov v lanskem letu. Ker je tudi na Poljskem pridelek izredno slab, v vseh ostalih okoliših v Evropi pa zaostaja za lanskim letom, računajo, da bodo hmeljarji letošnji pridelek lahko prodali po boljših cenah.

— Živahna hmeljska kupčija v Nemčiji. Češka sekcija žateškega hmeljskega združenja objavlja informacije, ki jih je prejela iz Nemčije glede razvoja hmeljske trgovine. Te informacije pravijo, da se je hmeljska kupčija razvila izredno živahno. Največji nemški okoliš Hallertau je do 70% razprodan. Cene so se dvignile za 20 mark pri starem stotu. Kakor zatrdjujejo, odstotek prodanega hmelja je 25 let v tem času ni dosegel letošnje višine.

Borze

10. septembra.

Na ljubljanski borzi so se danes avstrijski šilingi v privatnem kliringu trgovali po 842, medtem ko je bilo za angleške funte povpraševanje po 238. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 840, v angleških funtih po 238 in v grških bonih po 30.50. Nemški klirinški čeki stanejo v Ljubljani 12.80, v Beogradu 12.74 in v Zagrebu 12.70, odnočno za 15. november 12.76.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je Volja škoda pri živahnosti tendenci notirala 407.50—408 (v Beogradu je bil promet po 408—409.50). Do zaključkov pa je prišlo v 7% Blairovem posojilu po 84.50.

DEVIZE

Ljubljana. Amsterdam 2389.66—2404.26, Berlin 1739.53—1758.40, Bruselj 730.94 do 736.—, Curih 996.45—1008.52, London 214.31—216.36, New York 4307.25—4343.56, Pariz 156.77—158.30, Praga 151.43—152.54, Trst 227.44—230.52.

Curih. Beograd 10. Pariz 15.40, London 21.5225, New York 435.3750, Bruselj 73.30, Milan 22.90, Amsterdam 239.50, Berlin 171.60, Dunaj 79.50, Stockholm 110.95, Oslo 108.15, København 96.07, Praga 152.0, Var-

šava 82.25, Budimpešta 86.14, Atene 8.86, Bukarešta 8.25.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Volja škoda 407.50—408, 4% agrarne 53.50—54, 4% severna agrarna 51.50—52, 6% begluške 76.50 den., 6% dalm. agrarne 75 den., 7% invest. 92 den., 7% invest. 92 den., 7% stabiliz. 86 den., 7% Drž. hip. banka 100 den., 7% Blair 84.50—86, 8% Blair 93.50 den.; delnice: PAB 196 den., Trboveljska 275 bl., Gutmann 45—55, Sečera Osijska 185—197, Osijska ljevaonica 200 bl., Dubrovačka 400—420, Oceanica 275 den., Jadranka 400 den., Danica 200 den.

Beograd. Volja škoda 408.25—408.50 (408—409.50), za dec. 407—408 (407), 4% severna agrarne 52.75—53.25, 6% begluške 75.50 den. (75.50), 6% dalm. agrarne 75.25 den. (75), 7% stabiliz. — (86), 7% Blair 84.75—85.90, 8% Blair 93.50—94.75, PAB 200 den. (200).

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 10. septembra. Začetni tečaj: pšenica: za sept. 107, za dec. 109, za maj 111.30; koruza: za sept. 105.25, za dec. 63.125.

+ Winnipeg, 10. septembra. Začetni tečaj: pšenica: za okt. 128.75, za dec. 125.75. + Novosadska blagovna borza (10. t. m.). Tendence nespremenjena. Pšenica (78/79 kg): baška 173 — 175; banatska 169 — 170; baška ladja Tisa 179 — 181; ladja Begej

S P O R T

Prva tekma v ligi doma

Jutri bo SK Ljubljana prvič nastopila pred domačo publiko, in sicer proti sarajevski Slaviji

Tretje kolo v ligi nam prinaša razen zagrebškega in beograjskega lokalnega »derbyja« prvi nastop našega SK Ljubljane pred domačo publiko.

V goste nam prihajajo simpatični igralci sarajevske Slavije, ponos kršne Bosne. Na lastnem terenu pred sarajevsko publiko ni kluba v ligi, ki bi jim bil kos. Igrajo enostaven nogomet brez velikih fines, efektov in zaključnih potez, t. j. strelu na gol. Duša tega moštva je velikani, branilec Zagorec, strah in trepet vseh napadalcev, Rajlić, pa je najboljši igralec in strelac v napadu.

Našim fantom se nudi prilika, da izvedejo iz te borbe ves izkupicek. Ali jim bo to uspelo? O tem ugiba armada ljubiteljev slovenskega nogometa. Postava ni dokončno sestavljena, zdj pa se, da bo de Ljubljana poslala v boj enajsterico: Pogarčnik, ali Logar, Haas ali Jug, Bertonec, ali Slapar, Pupo, Boncelj, Janežič, Lah, Pepček, Zitnik I, Tičar.

Od našega zastopnika zahtevamo, da zaigra z elanom in voljo do zmage. Sebična žilica, ki se javlja pri posameznikih v igri,

Lahkoatletski miting v Mariboru

Na svojem igrišču je priredil SK Rapid na praznik popoldne lahkoatletski miting, katerega so se udeležili atleti SK Železnice, SK Maratona, ljubljanske Ilirije in SK Rapida. Vsega je startalo nad 80 lahkoatletov in so bili rezultati v posameznih disciplinah naslednji:

Tek 60 m juniorji A: 1. Ante (Maraton) 8.8, 2. Roje (M) 8.9, 3. Heli (R) 9.1.

Tek 100 m jun. C: 1. Skok (Z) 12.4, 2. Xandl (R) 12.8, 3. Filipič (M) 12.9.

Tek 3000 m: 1. Zupan (Z) 10.07, 2. Seidler (R) 10.59.

Disk, jun. A: 1. Ante (M) 25.47, 2. Heli (R) 25.15, 3. Martin (R) 22.05. Disk, jun. B: 1. Rado (M) 31.81, 2. Mlakar (Z) 30.31, 3. Vrtačnik (Z) 26.67. Disk, jun. C: 1. Lužar (M) 37.17, 2. Filipič (M) 34.25, 3. Gregorovič (Z) 33.95. Disk, sen.: 1. Radič (R) 32.09, 2. Smerdel (M) 29.60, 3. Lipovšek (M) 29.17.

Tek 1000 m jun. C: 1. Hanzi (R) 2.56.4, 2. Stojšek (M) 2.58.7, 3. Rotner (Z). Tek 1000 m jun. B: 1. Gerard (R) 3.11.9, 2. Krajnc (Z).

Skok v višino, sen.: 1. Oroscy (I) 1.65, 2. Smerdel (M) 1.60, 3. Krajnc (Z) 1.60. Skok v višino jun. C: 1. Lužar (M) 1.65, 2. Hanzi (R) 1.60, Filipič (M) 1.55 m. Skok v višino jun. A: 1. Heli (R) 1.30, 2. Ante (M) 1.30, 3. Martin (R) 1.25.

Tek 400 m sen.: 1. Mühleisen (R) 56.5, 2. Zerah (M) 56.5, 3. Košir (M) 59.5, 4. Hofer (R) 60.7.

Tek 100 m, sen.: 1. Musnik (R) 12, 2. Mühleisen (R) 12.1, 3. Monderer (R) 12.4.

V nekaj vrstah

Na praznik dne 8. t. m. so bile v radovljiskem kopališču tekme za gorenjski pokal.

ki ga je 1. 1933 razpisalo Tujskoprometno društvo in Radovljici. Prvi dve leti so ga imeli v shrambi Kranjčani, sedaj pa je že trikrat zaporedoma ostal v Radovljici in zato tudi prešel v trajno last njenega kluba. Na letošnjih tekmah je bilo okrog 40 tekmovalcev iz Radovljice in Kranja. Jesenice je zastopal samo en tekmovalec, čigar uspeh je tem večji, ker je prispel šele v zadnjem hipu na start. Čudimo se, da Jesenice na te tekme niso poslane močnejšega zastopstva. Zmagovalci v posameznih tekmah so bili: na 50 m prosto, moški: Schwab (J) 32, na 50 m prosto, ženske: Jaklič (R) 37.2, na 50 m prosto, ženske: Triller (R) 46, v stafeti 4 x 50 m prosto, moški: Kranj I 2:19.1, v skokih z deske: Sadar (R) 31, v skokih s stolpa pa Ješe (R) 9 točk. Zaključno stanje teč je bilo: Radovljica 117, Kranj 79, Jesenice 16.

Jutrišnja tekma med Gradjskim in Haskom v Zagrebu bo sodil italijanski sodnik Ciambrellini, edini, ki so ga naši klubi v tem kolu pozvali iz inozemstva. Prihodno nedeljo bo v Zagrebu medsestna tekma Zagreb—Sofija. Podsestni kapetan ima za sestavo zagrebškega moštva na razpolago 18 igralcev, glede katerih pa se še ni dokončno odločil. Prav tako tudi ni določena sofijska reprezentanca.

V Zagrebu se je v četrtek začel nacionalni teniški turnir, na katerem nastopa nad 120 igralcev belega sporta obojega spola. Splošno pozornost je na teh tekmah vzbudil junior Smerdu, član ljubljanske Ilirije, ki je v A-skupini najprej odpravil močnega igralca Mohra, v B-skupini Penkalo, v juniorski skupini pa Savatija. Njegov najlepši uspeh pa je bila zmaga nad Fröbejem, prav tako pa je odpravil tudi Lhotko. Smerdu, ki je zdaj šele 16 let star, obetajo v

178 — 180; sremska 77/78 kg 174 — 175; slavonska 77/78 kg 178 — 178. Koruza: baška in sremska 92 — 94; banatska 90 — 92. Ove: baški, sremski in slavonski 106 — 108. Rž: baška 164 — 166. Ječmen: baški in sremski 63/64 kg 125 — 127.50. Moka: baška in sremska »0g« in »0gg« 270 — 280; »2« 250 — 260; »3« 230 — 240; »4« 210 — 220; »7« 170 — 180; »8« 125 — 150. Otrbi: baški sremski in banatski v vrečah 88 — 93. Fižol: baški beli brez vreč 200 — 205.

Budimpešta, 10. septembra. AA. Italijanski maršal Badoglio bo ob koncu meseca prišel na Madžarsko, kjer se to udeležil več lovov.

BOMBAZ

+ Liverpool, 9. septembra. Tendence dobro vztrajajo. Zaključni tečaj: za sept. 5.28 (prejšnji 5.35), za dec. 5.31 (5.25) za maj 5.43 (5.38).

+ New York, 9. septembra. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za sept. 9.12 (9.08), za dec. 9.13 (9.04), za marc 9.17 (9.19).

ZIVINA

+ Mariborski svinjski sejm. Na svinjski sejem 10. t. m. v Mariboru je bilo pripeljanih 300 svinj. Cene so bile za 5 do 6tedenske prasce 90 do 110 din, za 7 do 8tedenske 100 do 120 din, za 3do 4mesecne 140 do 170 din, za 5 do 7mesecne 215 do 340, za 8 do 10mesecne 350 do 440, za 1letne 650 do 740 din za komad. Svinje so se prodajale po 6 do 7.50 din za kg žive teže in po 9 do 11 din za kg mrtve teže. Prodanih je bilo 79 rilcev.

Trojni spored na igrišču

Jadrana

Jutri s pričetkom ob 8. se odpre novo prvenstveno kolo ljubljanskega I. in II. razreda.

Kot prvi par nastopita na igrišču Jadran Mladika in Slavija, nato pa se predstavlja Kranj in Mars. V tretji tekmi prideta na igrišče Reka in Jadran. Slednji moštvi sta popolnoma izenačeni z raznimi odlikami. Kolikor je Reka bolj rutinirana, toliko je Jadran bolj ambiciozni. Na igrišču Jadran bo torej jutri zelo vroče. To bo rešila šestih moštveh v prvenstveni borbi, ki je vsekakor vredna obiska.

Na igrišču Hermesa pa se bosta takrat tudi za prvenstvene točke dajala Slovan in Svoboda.

tej sportni panogi veliko bodočnost. Na Dunaju se začne danes teniški dvojboj za srednjeevropski pokal med Avstrijo in Poljsko, med katerima je slednja edina, ki dozdaj v teh tekmah še ni izgubila nobene točke. Pristaviti je za treba, da tudi še ni igrala z glavnimi nasprotniki. Po neodločenem izidu med nami in Čehi je »situacija« naslednja: 1. Čehoslovaka 5, 2. Poljska 4, 3. Jugoslavija 3, 4. in 5. Avstrija in Madžarska z 1, zadnja pa Italija brez točke. O prvih srečanjih med Avstrijo in Poljsko v tej konkurenci poročamo med brzojavnimi vestmi.

Na kolesarske dirke v Novem mestu, ki jih jutri priredi v večjem stilu kolesarsko društvo »Dolenje«, se odpravljajo dirkači in funkcionarji ljubljanske podzveze z dolenjskim vlakom ob 7.50. Zbirališče pred glavnim kolodvorom ob pol 8. Začetek dirk bo ob 14. — Kolesarska podzveza »Ljubljana«.

SK Ljubljana, Igralci, ki nastopajo v nedeljski ligini tekmah, naj bodo drevi ob 19.30 pred Emono. Juniorji igrajo predtekmo. Točno ob 14.30 naj bodo v garderobi. Postave so na običajnem mestu. Opozorjajo se vsi aktivni igralci, da morajo biti jutri najkasneje ob 15.30 na igrišču. Vhod je pri prvi blagajni. Pozneje ne bo smel nihče na igrišče brez vetopnice.

SK Slavija. Drevi ob 20. strogo dovozen sestanek vseh nogometašev pri Marinku. Važno zaradi jutrišnje tekme, ki se igra že ob 8. Vsi točno in sigurno!

Tekma balnearjev med stari rivali od »Leva« in »Šiške« bo v nedeljo ob 9. zjutraj na vrtu Šilbarjeve gostine, Jernjeva cesta 24. v Šiški. Ker je pričakovati ostre borbe, pripravljajo balnearji obojestranskim kibicem mirno kri.

Naše gledališče

Sobota, 11. septembra: Amaconke. Premiera opere. Izven.

Nedelja, 12. septembra: V slučaju lepega vremena ob 20. uri: »Cavalleria rusticana« pred Glasbene Matice. Izven. Cene od 20 din navzdol. V slučaju dežja ob 20.: »Amaconke« v operi. Izven.

Ponedeljek, 13. septembra: Zaprtlo.

»Amaconke« je naslov Parma-Balatkove opere, katere premiera bo danes. Dejane je godi za časa ruske carice Katarine ter slika na humoren in nadvse vester način ustanovitve ženske garde. V operi nastopa tudi carica Katarina (ga. Avgusta Danilova) in Patjomkin (g. Zupan), ki »zida« zgodovinsko znano »Poljominovo« vasi na zavzetem ozemlju. Glavno žensko partijo poje ga. Poličeva, nadalje sodelujejo ga. Ribičeva, Kogejeva in Smrkoljeva ter gg. Gorski, Peček, Drenovec in Frelj. Popolnoma nove dekoracije in kostumi ter originalni baleti bodo dali delu prikupen okras.

V nedeljo bo v primeru lepega vremena ob 20. pred poslopjem Glasbene Matice repriža opere »Cavalleria rusticana«. Delo je imelo v torek prodoren uspeh, h kateremu so pripomogli solisti, zbor in orkester. Ugodna akustika in primerno okolišje sta podprla slikovitosti izvajanj prizorov. Ker vlada za to predstavo »vričo uspeha«, ki ga je žela, živahno zanimanje, opozorjamo p. n. občinstvo, naj si pravočasno zagotovi ugodne prostore. V primeru slabega vremena bodo izvajali v nedeljo zvečer v opzri Parma-Balatkovo opero »Amaconke«, ki obeta postati posebno živahna in slikovita predstava.

Gospodarstvo

Obilje na denarnem trgu

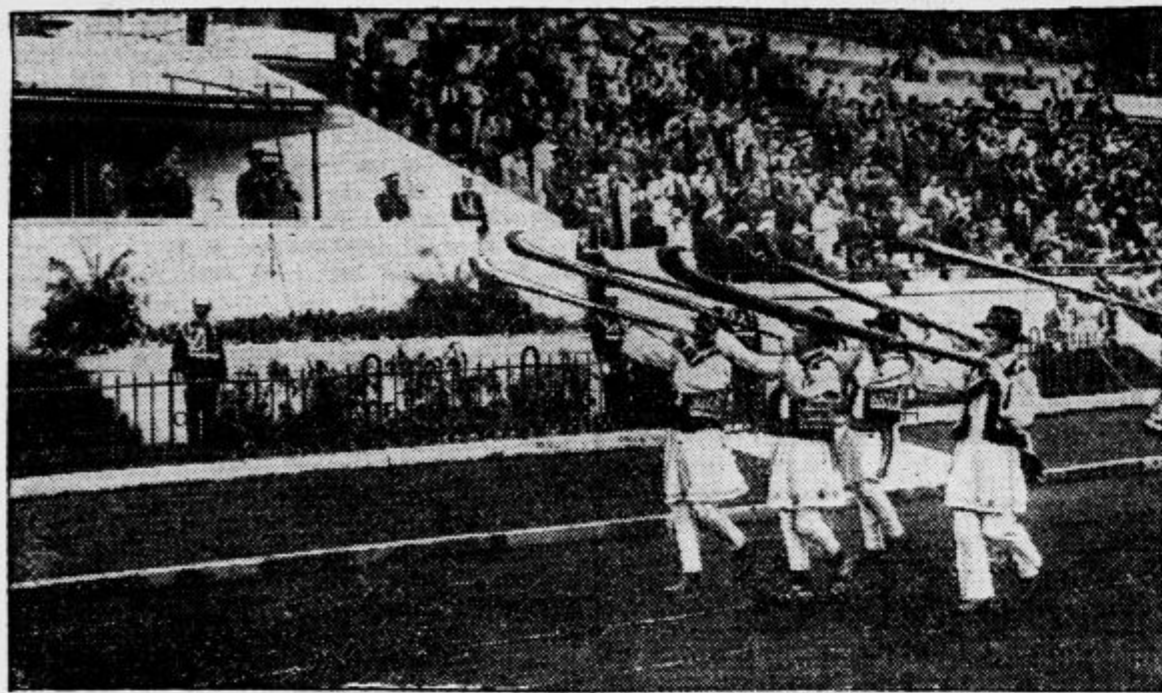
Zadnji mesečni izkaz Poštne hranilnice za mesec avgust zaznamuje ponovno povečanje hranilnih vlog na knjižice, in sicer za 15 na 1148 milijonov Din. Pri tem stanju so bile vloge za 217 milijonov višje nego lani ob koncu avgusta.

V znatnem obsegu pa so se tudi v avgustu povečale čekovne vloge, ki so že v prejšnjih mesecih stalno naraščale. Ob koncu julija so čekovne vloge že dosegle izredno višino 1676 milijonov Din, v teku avgusta pa so se nadalje dvignile za 48 milijonov, ki so znašale ob koncu meseca 1724 milijonov. Prejšnja leta so se čekovne vloge ob koncu avgusta gibale nekaj nad 1 milijardo Din, letos pa je skupna vsota naglo narasla za preko 600 milijonov. Znano je, da Poštna hranilnica na čekovne vloge ne plačuje nikakih obresti in je jasno, da pomeni to ogromno povečanje čekovnih vlog kopičenje brezposelnih gotovinskih sredstev, kajti obseg plačilnega prometa se navzlic delnemu zbolšanju gospodarske konjunkturi ni mnogo povečal. Če se upoštevamo žirovne vloge pri Narodni banki, ki se prav tako ne obrestujejo, tedaj dobimo naslednjo sliko o gibanju razpoložljivih gotovinskih sredstev na čekovnih in žirovnih računih pri Poštni hranilnici in Narodni banki (v milijonih Din):

	Cekovne vloge	Žirovne vloge
31. avg. 1933.	1083	597
< < 1934.	1026	529
< < 1935.	1174	709
< < 1936.	1105	811
< < 1937.	1724	1162

Do lanskega leta nam kaže gornja primerjava še prilično normalen razvoj. Čekovne vloge so se gibale stalno na višini nekaj nad 1 milijardo, žirovne vloge pri Narodni banki pa so polagoma naraščale v zvezi s povečano likvidnostjo na denarnem trgu. Letos pa vidimo, da se je skupna vsota čekovnih vlog pri Poštni hranilnici in žirovnih vlog pri Narodni banki povečala od lanskih 1916 na 2886 milijonov, torej za 970 milijonov ali za preko 50%. Četudi upoštevamo, da so denarna sred

Z otvoritve osme balkanijade

»dni so otvorili v Bukarešti VIII. balkanijado. Na sliki vidimo »trobentače«, ki naznanjajo prihod atletov

Tragedija dvojčkov

Dva brata, advokata, sta živela v slogi in miru, dokler ni med njiju stopila ženska...

Tom in Henry Sharkey, brata dvojčka, sta imela v ameriškem mestu Denverju odvetniško pisarno, ki je dobro uspevala. Še bolj nego zavoljo svojih odvetniških poslov sta se morala zahvaliti za svojo popularnost dejstvu, da sta si bila neverjetno podobna. Ta njiju podobnost je šla tako daleč, da ju celo njiju najozoj prijatelji niso mogli razlikovati. V šoli in v poklicu sta zavoljo tega zasla pogostoma v tragikomične položaje. Podobnost je jima nazadnje postala usodna, ker je bila pravi vzrok tragedije, o kateri poročajo sedaj ameriški listi.

Pred nekoliko meseci so v Denverju odprli nov cirkus njegova lastnika in obenem zvezdnica vsega podjetja je bila umetna jahalka Bessie Boltova. Urediti je morala neko težavno pravno zadevo in se je obrnila do obeh bratov, o katerih je slišala, da imata sijajne zveze. Njena lepota in dražest je napravila na oba brata velik vtis. Zaljubila sta se vanjo.

Rivaliteta v ljubezni je povzročila v njiju medsebojnem razmerju prvič razdor. Dotlej sta bila najboljša brata in tovariši. A tudi Bessie je zašla v težak duševni konflikt. Ni vedela enostavno, za katera izmed obeh bratov naj se odloči. Oba sta ji ugajala. Če bi šlo samo za enega moža, tedaj bi ne oklevala niti sekundo. A sedaj je doživljala razdvojenost, ki je bila obenem tragična in groteskna. Ljubila je moža po imenu Sharkey, ni se pa mogla odločiti, da-li veljajo njena čustva Henryju ali Tomu. Saj obeh niti razliko-

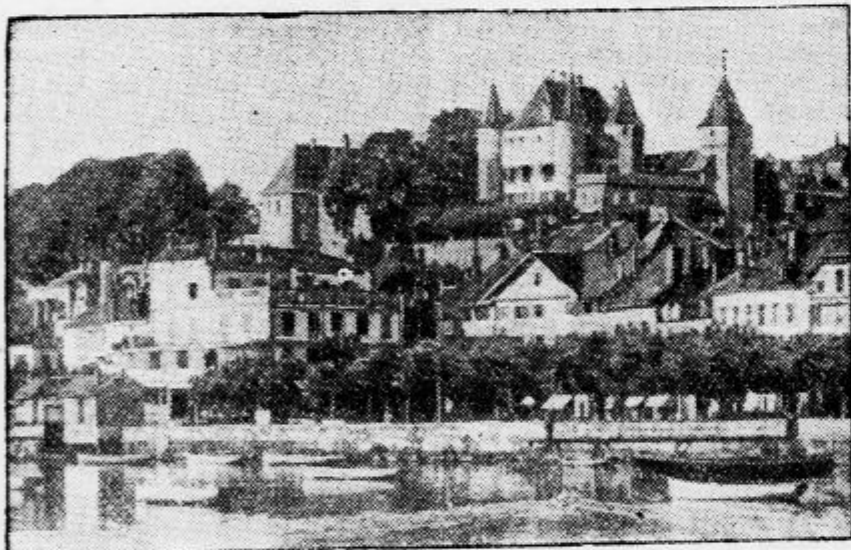
vati ni znala. Končno je prišel trenutek, ki so se ga vsi trije bali: eden izmed bratov jo je zaprosil za roko. Bessie je pristala, da postane njegova žena. Nekoliko dni pozneje ji je drugi brat zastavil vprašanje, da-li bi se ne poročila čez mesec dni. Pristala je v poljubnem tudu na to. Šele potem se je v svojo grozo zavedla, da se je z enim izmed obeh bratov poročila. Ni preostajalo nič drugega, nego da je potem še enkrat govorila z njim in mu dejala, da ne more po svoji vesti obeh bratov razdvojiti. Rajši se odpove poroki.

Tom in Henry sta se preveč ljubila, da bi za trajno prenašala to medsebojno nasprotstvo. Prosila sta svojo »zaročenko«, naj izreče odločilno besedo.

Bessie pa se ni mogla odločiti in je vso stvar prelagala od dneva v dan. Sedaj pa je prišlo do tragedije, ki so se je vsi dolgo bali. Popolnoma neznano je, kaj se je odigralo med obema bratoma in cirkusko zvezdo. Nekega večera pa so sosedje zaslišali strašne krike iz stanovanja obeh odvetnikov. Vlomili so vrata in so našli enega izmed bratov popolnoma zmedenega. Njegov brat je ležal mrtev v jedilnici, poleg njega je bila lepa Bessie. Bila sta mrtva od strelodolov samokresov.

Preiskava do danes ni mogla dognati, kako se je odigrala tragedija. Ni znano, da-li gre za dvojni umor ali samomor, niti tega ne vedo, kdo izmed obeh bratov je mrtev. Tistega, ki je vstal živ, so morali namreč oddati v norišnico.

Ne v Montreuxu, temveč v Nyonu

se bo vršila konferenca zaradi gusarskih napadov na ladje v Sredozemskem morju. Ta slika nam kaže košček Nyona

Če še ne veš, zdaj izveš:

da se bo udeležil jesenskih manevrov madžarske vojske šef italijanskega generalnega štaba general Pasini in več drugih visokih častnikov italijanske vojske; da so neznani tatovi vlomili pri papeževem ceremonijarju, Arboriju Meli-Santeliju, ter odnesli iz njegove pisalne mize sto tisoč lir gotovine;

da je izgubila japonska mornarica v boju s Kitajci deset 22 letal;

da se Angleži že dolgo trudijo, da bi izpodrinili črni frak s plavim frakom, a tega ne morejo izvesti, ker so simpatije frakarjev v pretežni meri na »črni« strani;

da je vlada Teksasa uvedla posebno davščino za reklame na pokopališčih;

da imajo v malem kalifornijskem mestecu Torresu cerkev s kopališčem, to pa zato, ker leži Torres v bližini znane Doline smrti;

da je maharadža iz Myeora dal ukaz, naj njegov zlati avtomobil prelježe v čisto zlato, kovino prolaže, izkupiček pa porabi za gradnjo moderne bolnišnice. Maharadža ima poleg zlatega avtomobila še 23 voz, med njimi šest srebrnih;

da zavaruje neka njunorška zavarovalnica ljudi proti ženitvenim sleparjem. Oškodovanec prejme, če ženin in nevesta ne držita obljube, polno odškodnino;

da se je v bližini Pulja primerila nesreča v ondodnem prenozojniku, 300 m globoko pod zemljo so eksplozirali plini, da se je zadušilo devet rudarjev. Niti enega došlejši še niso potegnili iz mrtvaškega rova;

da je pri Clevelandu v Ameriki padlo v jezero Erie veliko letalo s sedmimi potniki, ki so zaradi nesreče utonili;

da se je zaradi novih žitnih cen cena kruha v Franciji zvišala za eno petino;

da je italijanska vlada sklenila zgraditi devedeset novih električnih central. S tem bo kapaciteta elektrike v Italiji podvojena;

da bodo zgradili v Ameriki do l. 1942. dvatisoč novih vojni letal;

da je bil brat francoskega drž. prezidenta Lebruna na lovu nevarno obstreljen na roki in noči, ker se mu je zaradi nen previdnosti sprožila puška na izletu v Loreni;

da bo noroka egiptskega kralja Faruka že letos 21. oktobra;

da se je pogreznila italijanska podmornica »Poc« pri Tarantu 108 m globoko in je ostala pod vodo vsega skupaj 45 minut.

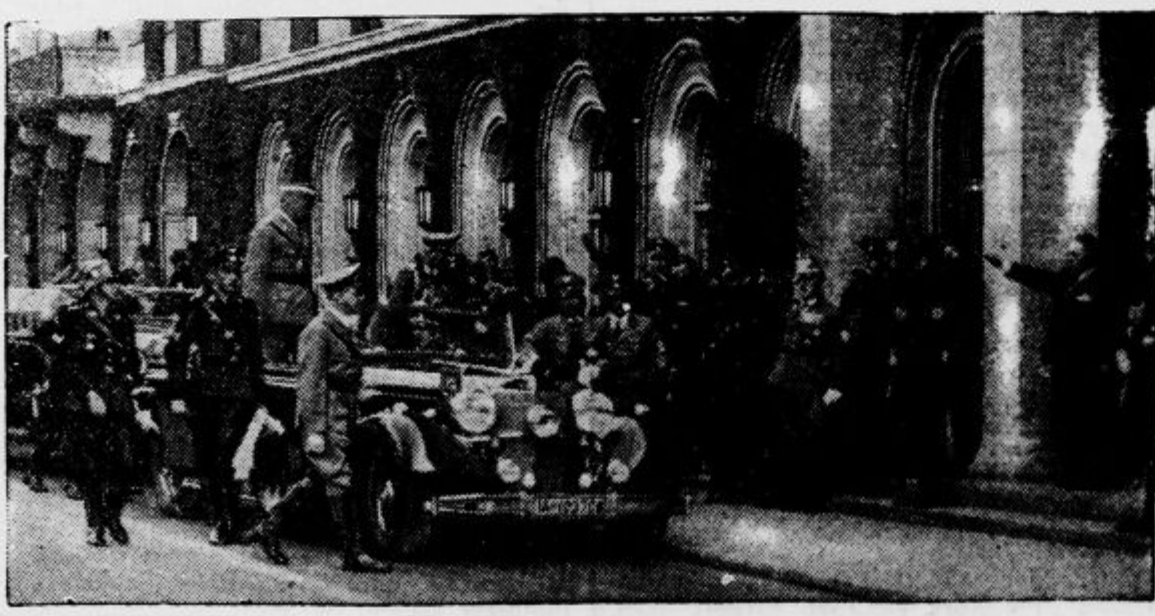
Poročilo s Severnega tečaja

Ruska postaja na Severnem tečaju poroča, da se je ozračje v njeni okolici ob koncu avgusta segrelo, v začetku septembra pa je nastopil mrz 7 stopinj pod ničlo. Začelo je tudi hudo mesto.

Radiotelegrafist Krenkl išče s signali letalca Levanevskega, toda doslej brez vsakega uspeha. Na postaji je pripravljeno vse za letala, ki bodo Levanevskega iskala. Letališče, ki ga je poletno vreme precej pokvarilo, so spet uredili, razpoke in luknje v ledu so zadelali z novim snegom. Snežni zameti zadnjih dni, ki segajo mestoma dva do tri metre v višino, so to delo zelo ovirali.

Na Severnem tečaju vejejo sedaj hudi vetrovi in ledna plošča, na kateri biva ekspedicija, plava proti jugu. Postaja na Rudolfovem otoku sviri letalce, da bi v sedanjem slabem vremenu letali proti Severnemu tečaju. Vso Nansenovo deželo, bivšo Deželo Franca Jožefa, zakriva gosta megla.

S kongresa narodnih socialistov v Nürnbergu

Vsakoletni kongres nar. soc. stranke v Nürnbergu je prireditev v veleparadnem stilu, o čemer priča že prihod Hitlerja v kongresno mesto

Ljubosumnost z 80 km na uro

Žena nekega trgovca iz Recklingshausa v Nemčiji je izvedela, da se je njen mož z nekim dekletom zmenil za avtomobilsko vožnjo. Sklenila je, da bo dvojico presenčila »in flagrante« in se je odpeljala z avtomobilom za zakonolomcem. Z 80 km na uro je moža prehitela in se je postavila tako pred njegovo vozilo, da je zavozil v neko drevo. Nje voz je tresčilo nato v brzozavni drog. Vsa krvava od steklenih drobcev je nato planila ljubosumna žena iz vozila, stekla k možu in dekletu, ki sta ostala nepoškodovana, in jima med vpitjem in psovanjem prisilila po nekoliko zausnic.

Strupenjača ji je rešila življenje

Neka Angležinja v Hunputu v Indiji je zdrésirala majhno naočarko tako, da ji sledi na vsak korak. Te dni je v hišo Angležinje vlomil neki razbojnik. V trenutku, ko je hotel razbojnik žensko zaklati, je planila nanj kača in ga pičila v nogo. Zločinec je svojo žrtev izpuštil, tri minute pozneje je bil mrtev.

Začetek jeseni

oznanja prva divjačina, ki jo prinašajo z lova

Škodljivi metulji

Letalci čudovite vztrajnosti, obenem prenašalci kužnih bolezni — Metulji, ki so preleteli Atlantski ocean davno pred Lindberghom

Angleški turisti, ki so skušali priti na vrh Mounta Everesta, so naleteli še v višini 7000 m na metulje tropskih vrst, ki bi jih v tej ledeni višini v resnici ne pričakovali. Izkazalo se je, da so metulji iz vrstni letalci čudovite vztrajnosti, ki ne zmorejo samo velikih višin, temveč tudi velike razdalje. Vsekako so preleteli Atlantski ocean že davno pred Lindberghom.

Rdeči admiral, ameriški metulj, preživlja svoje poletne počitnice n. pr. vedno v Evropi in »psiljkana dama«, afriški metulj, obiskuje čisto tako našo celino. Ob angleški obali opazujejo včasih velikanske roje metuljev. Kakor ogromna, debela mavrica lete milijarde živali preko Rokav skega preliva.

Mnoge teh živali zelo dolgih prog ne morejo obvladati z lastno močjo. S prese-

nečenjem so odkrili, da uporabljajo pri svoji potovanjih tudi najmodernejši promet no sredstvo, letalo, številne žuželke, ki so jih v zadnjih letih našli v Zapadni Indiji, niso mogle priti na drug način preko Pacifika. Na letališu v Honoluluju so našli moskito na krilih letal, ki so priletela iz Kalifornije.

S tem nastajajo seveda tudi razni težki problemi. Žuželke prenašajo namreč vsakovrstne nalezljive bolezni. To se je pokazalo n. pr. na ta način, da so tuje žuželke uničile v mnogih ozemljih letino s tem, da so prenašale žitne bolezni.

Ameriške oblasti so zato odredile, da je treba vsako transpacifiško letalo skrbno preiskati. Če dobe kakšno tujo žuželko, ki prenaša bolezni, postavijo vse letalo v karanteno in ga desinficirajo. Na Angleškem nameravajo v varstvo domačega poljedelstva sprejeti slične ukrepe.

Jabolčna dieta proti črevesnim boleznim

Star, preprost in preizkušen pripomoček

Vsakovrstne bolezni črevesja, ki jih spremljajo večinoma driske, bljuvanja in slabosti, se pogostoma upirajo vsem zdravilom. Zato je malo čudno, da se v zadnjem času čedalje bolj uveljavlja način zdravljenja, ki bi na prvi pogled ne bil priporočljiv za odpravo črevesnega katarja in njegovih pojavov. Gre za uživanje sirovih jabolčkov v vsakovrstnih oblikah.

Ze po enem, dveh dneh je opaziti po jabolkih znatno zboljšanje bolnikovega stanja. Mučne, včasih nenehne driske postanejo bolj redke, iztrebki dobe spet svojo običajno obliko.

Če zdravnik priporoči čisto dieto z jabolki, se bolniki običajno upirajo zavoljo tega, ker so ljudje navajeni la pripomoček uporabljati le za urejevanje črevesnega delovanja v popolnoma nasprotnem smislu. Bolniki se v svojem oslabelem stanju zato boje, da bi se jim to stanje še bolj poslab-

šalo. Pri strogi jabolčni dieti, to je brez vsakega drugega dodatka, pa nastopa popolnoma nasprotni učinek, namreč pomiritev črevesnih funkcij. Pri odraslih osebah in otrocih se težke infekcije v črevesih po dieti s sirovimi jabolki tako uspešno zatirajo, da že po nekoliko dnevih ni opaziti nobenih povzročiteljev bolezni več.

Za to dieto so uporabna le zrela, sirova jabolka, ki jih je treba skrbno olupiti in najboljše tudi; nastrgati v kašo s steklenim strgalom. V skladu z bolnikovim stanjem nima količina jabolčkov, ki naj jih bolnik dnevno porabi, med pol in poldrugim kilogramom. Ta količina za glad in žejo v splošnem zadostuje, če pa bolezen bolniku odvaja zelo mnogo vode, tako da je telo popolnoma izsušeno, tedaj se da žeja ponovi odpravljati z neosoljenim čajem. Uspeh tega zdravljenja zavisi bistveno od tega, da ne zaužije bolnik nobene druge hrane razen jabolčkov. Ko se pokaže izboljšanje, je treba vrniti dan ali dva s posredovalno hrano, šele potem lahko preidemo na običajno bolniško hrano.

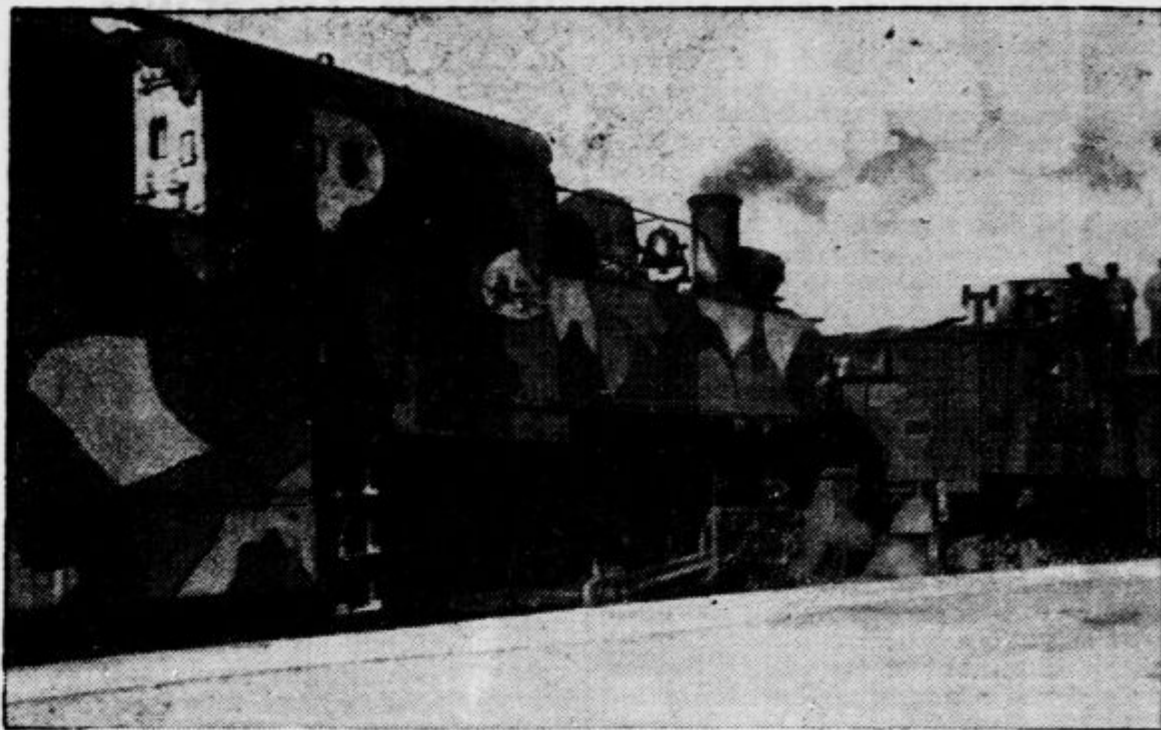
Če nam uspe bolniška prepirčati, da ne more imeti jabolčna dieta, kakršno smo opisali, nobenih škodljivih posledic za njegovo stanje, tedaj je uspeh skoraj zagotovljen. Posebno prijetno je pri tej dieti to, da jo lahko izvršimo doma in brez vsake nevarnosti.

Neslana hrana

Kaznilnica v Liptoru (Delaware) je uvedla novo metodo proti upornim kaznjencem. V bodoče bo vsak tak kaznjeneec namesto normalne hrane dobival jed brez soli. Praksa je pokazala, da se ta metoda ejajno obnese. Po treh, štirih dneh so postali še tako uporni jetniki krotki kakor ovce ter so izjavili paznikom, da bodo vse ubogali in storili, če jim vodstvo kaznilnice postreže zopet z normalno soljeno hrano.

Točno plačaj »Jutro« naročnino Varuj svojcem zavarovalnico

Kitajski oklopni vlak

Japonci uporabljajo v vojni proti Kitajcem najmodernejšo tehnično pridobitve, toda tudi Kitajci nočejo zaostati za svojim sovražnikom. Tudi oni imajo na razpolago oklopne vlake za napadanje Japoncev

Castiglioni — velik slepar Pripravil je skladatelja Kienzla ob vse prihranke za starost

Dunajsko državno pravdnštvo je uvedlo kazensko preiskavo proti proslulemu finančniku Camilhu Castiglioniu, in sicer zavoljo sleparstva. Castiglioni je ovadil dunajska velika banka Creditanstalt-Bankverein, ki jo je mož zapel v svoj umazani zločin.

Pred nekoliko leti je Castiglioni na nekem postajališču cestne železnice srečal starega skladatelja »Evangeljnika«, Kienzla. Začudil se je, da se sivolasi glasbenik vozi s cestno železnico in se mu je ponu-

dil, da bo njegovo imetje koristno naložil. Kienzl je v svoji neizkušenosti svoje imetje četr milijona šilingov res izročil Castiglioniu. Kot protivrednost mu je flsvojo terjatev napram zgoraj omenjeni svoji terjatev napram zgoraj omenjeni banki. Ta terjatev naj bi znašala poldrug milijon šilingov. Kienzl pa ni videl ne svojega denarja več, ne denarja, ki bi ga moral Castiglioni baje dobiti od banke. Razprava o tej stvari se bo vršila v drugi polovici tega meseca in zbuja v javnosti veliko zanimanje.

Berlin šest noči v temi Dolge vaje proti letalskim napadom iz zraka

V Berlinu priredijo v času od 20. do 26. t. m. velike vežbe za zaščito pred letalskimi napadi. V tem času bo štirimilijonsko mesto šest noči zaporedoma ovito v popolno temo.

Ze pred dvema letoma so v nemški pre-

stolnici priredili takšno vajo, toda mesto so zatemnili samo za eno noč, oziroma samo do polnoči. Prebivalstva pa se je zavoljo nameravanega daljšega trajanja vaj polastil nemir, ker si ga ne zna razlagati in se boji, da bo prišlo do težkih motenj vsega javnega in zasebnega življenja.

Promet se sicer ne bo ukinil in tudi gledališča, kinematografi ter druga zabavišča ter javni lokali bodo obratovali, obratovati pa bodo morali tako, da njih luči na zunan ne bo videti. Gotovo je, da se bodo tuji Berlina v tem času izogibali.

Med zatemnitvijo je pričakovati tudi alarmov, da se bližajo letala, na kar bo moralo vse prebivalstvo zbežati v stanovanja oziroma zaklone, trgovine se bodo morale zapreti in promet se bo ustavil. Lepaki, ki so jih dale oblasti vespoved napelpti, imajo o tem zelo stroge odredbe, ki dovoljujejo izjemo skoraj samo za bolnike, dojenčke in strožno osebje.

ŠIRITE »JUTRO«!

Španski premier v Parizu

Predsednik španske vlade Negrin je te dni pristal na letališču Le Bourget in je odpoštoval v Pariz, kjer je konferiral s francoskimi državniki

ANEKDOTA

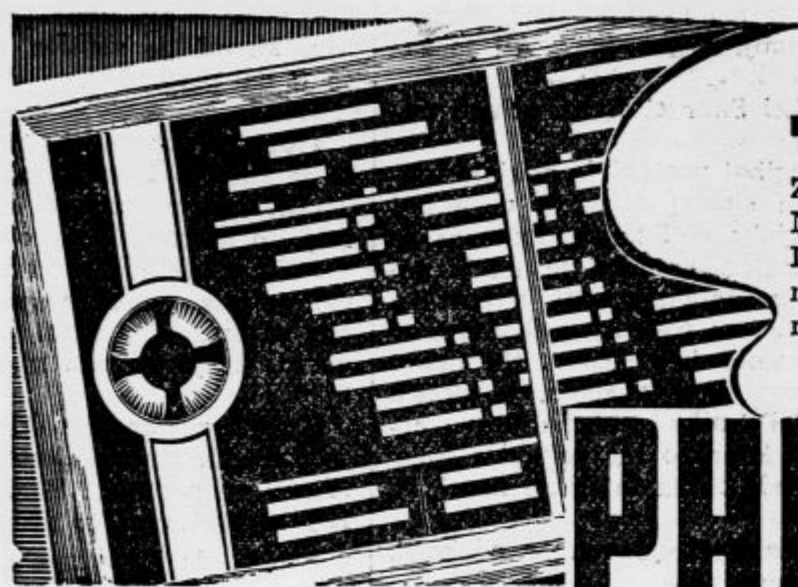
Da je bil Bernard Shaw še urednik polistka nekega londonskega dnevnika, je prišel potem, ko je bil ves dan čital knjige in p'sal kritike, zvečer v neko družbo. Neka dama ga je tu vprašala, kateri je njegov najljubši pisatelj. »Horace Tuggle«, je odgovoril Shaw. »Tuggle?« se je začudila dama. »Tega pa nisem še prav nič čitala.« — »Jaz tudi ne,« je dejal Shaw, »zato pa je tudi moj najljubši pisatelj.«

VSAK DAN ENA

»Ti, dvigni nekoliko više, podstaviš sem namreč nogo...«

(Everybody's weekly)

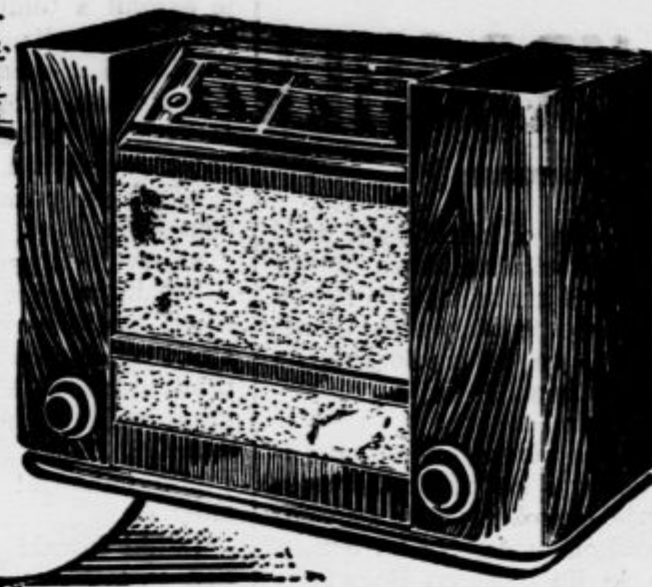

VIDEN NASTAVEK

Zeleno »magično oko« Vam omogoča viden nastavek. Nič več ni potrebno, da po sluhu nastavljate svoj aparat. Danes lahko vidite, da li je sprejemnik točno nastavljen na postajo! Oglejte si pri najbližjem Philips radio-trgovcu novo »Simfonijsko serijo 38«. — Prepričali se boste o nenadkriljivosti novih Philipsov

PHILIPS

Bolero 667

Stamenković in šinkovčeva po 15 let robije

Razpravi o umoru v Čabračah je prisostvovalo številno občinstvo

Ljubljana, 10. septembra.

V veliki dvorani kazenskega senata ljubljanskega okrožnega sodišča je bila danes že na vse zgodaj zjutraj velika gneča. Veliki kazenski senat, ki so ga pod predsedstvom s. o. s. Ivana Breliha sestavljali gg. s. o. s. Anton Avsec, Rajko Lederhas, Karel Javoršek in Fran Gorečan, je sodil obtožencema 40-letnemu bivšemu graničarju Ivanu Stamenkoviću, ki je pristojen v Dragovlje v moravski banovini, in njegovi ljubici 44-letni Katarini Šinkovčevi iz Čabrač pri Škofiji Loki.

Ozadje procesa je zavratni umor posestnika in mlinarja Janeza Šinkovca iz Čabrač, moža obtoženke Katarine, ki je bil izvršen v večernih urah 25. maja letos. Stamenković je obtožen, da je izvršil ta umor po zrelem preudarku, Katarina pa, da je svojega priljubljenega k temu umoru nagovarjala, da bi spravila s poti moža, ki je bil v nadlego njenemu razmerju. Stamenkovića je zagovarjal odvetnik dr. Schley, Katarino pa dr. Tavčar.

Obtožnica pripoveduje

Vsekakor zelo zanimivi so razlogi, ki so nujno vodili do strašnega nočnega napada obtoženca Stamenkovića na moža svoje ljubice Katarine. Katarin zakon z umorjenim možem že od vsega početka ni bil srečen. Obtožnica odkriva v razlogih zakonske sožitje tako, da je bilo podobno peklu. Kakor pravi obtožnica, so bili sporovi, ki so nastajali skozi leta med pokojnim Janezom in dvema sinovima Jankom in Mikom na eni strani in ženo in materjo Katarino na drugi strani, pa tudi marsikaterih pretepev krivi predvsem Katarinini skoki preko zakonskega plota.

Ivan Stamenković

Bila je zelo živahna in je marsikdaj obšla meje zakonske zvestobe v zabavah, ki že na oko niso bile več nedolžne. Popoln polen pa je doživel Janezov zakon s Katarino, ko je ta v l. 1933, prvič srečala današnjega soboženca Stamenkovića, ki je takrat služil pri graničarjih na Gorenjskem. Prav nič se nista menila za domače. Čim globlje sta se pogrezala v svoje radosti, tembolj jima je postajal v napotje Katarinini mož. Ker je bil Stamenković itak ločen od svoje žene, sta že od vsega početka tehtala, da bi bilo najbolje, če Katarina zapusti neljubljenega moža in prične novo življenje s svojim izvoljenecem. Ker pa od moža ni mogla dobiti na hiši ji zapisane dote 40.000 din. se ji je že po prvem letu razmerja s Stamenkovićem porodila misel, da bi moža nasilno spravila za vedno s poti, s tem da bi ga umorila. Bila je celo tako neprevidna, da je to svojo namero, ki sprva morda ni bila več kakor vroča želja, izpovedovala svoji služkinji. Ko pa se je s služkinjo sprla, je ta vse izdala. Na Šinkovčovo prijavo je sledila disciplinska preiskava proti Stamenkoviću, ki so ga zaradi dokazane dozorvarjanja k umoru takoj premestili v Srbijo.

Katarinina divja narava je ogražala življenja

Nadalje omenja obtožnica, da je Katarinina divja narava dovolj izpričana z njenimi nastopi v domači hiši. Nihče si ni bil varen življenja. Ob najneznatnejši priliki, najmanj vrednem prepriju, je pograbila nož ali sekuro, kar ji je bilo pač pri roki. Nekež je v prepriju napadla z nožem moža in hlapca Jožeta Platiša, ob neki drugi priliki je s sekuro ohlajala svojo neugnano jezo nad mizo in jo razbila. Drugič se je spet polotila spečega moža, ki ga je pričela daviti. »Čakaj, hudič, te bom že ubila!«, je bil mož v prepriju vsakdanji krik. Tako je šlo iz dneva v dan. Zaradi večno hujših preprijev sta z možem načela porajanja za ločitev nemogočega zakona, v katerem zlasti Katarina ni kazala veselja. Da bi z malo dobre volje poravnala težave, ki so rasle iz dneva v dan. Čeprav je prišlo že do ločitvene pravde, vendar do ločitve same, ki bi bila utegnila rešiti Šinkovcu življenje, ni prišlo. Potem se je sožitje zakoncem še zaostrilo, tembolj, ker je Katarina vedno bolj silila v moža, naj ji izplača doto, a se on za to ni mogel odločiti. Kakor sta trdila oba obtožena v preiskavi,

sta drug drugemu prigovarjala zaradi tega, naj bi se rešila moža.

Iz Pirota je prišel morit

Nenadno je bil Stamenković premestjen v Piroto. Kmalu nato je bil zaradi nerednosti odpuščen iz službe in je ostal brez sredstev. Takoj je začel svojo ljubico Katarino pisмено terjati, naj mu povrne okrog 30.000 din, kolikor se jih je nabralo v času, ko Katarine ni hotel več vzdrževati njen mož. Ker se Katarina tem pozivom ni odzvala, je Stamenković prišel v Slovenijo in v noči od 24. na 25. maja potkal na njeno okno. Odšla sta na pomenev v gozd, kjer je Stamenković ponovil svojo terjatev, hkrati pa ji je ponovno prigovarjal, naj bi se rešila moža. Ko je drugo jutro vprašal, kako se je odločila, je v Katarini dokončno dozorel sklep, da bo treba moža spraviti s poti. Stamenković je dejala, da mora to storiti za vsako ceno, ob enem pa mu je izdala tudi možovo navado, kdaj odhaja zvečer v mlin. Povedala mu je še, kje bo dobil lopato ali sekuro. Ker se Stamenković še zmerom ni mogel odločiti, ga je nagovarjala še ves terek popoldne. Ker pa je bil Stamenković tudi prepričan, da je izgubil službo zaradi Šinkovčeve pritožbe na ministrstvo in je bil v denarni stiski, se je vdal.

Zahrbtni napad ob ropotanju stop

V terek okrog devetih zvečer je prišel Stamenković iz gozda, v katerem se je skrivaj pred ljudmi, da bi ne zvedeli za njegov nenadni povratek. Pri mlinu je našel ob deske prislono lopato. S to orožjem je skozi okno oprezoval za najugodnejšo priložnostjo, da napade svojo žrtev. Ko je opazil, da Šinkovec pri stopah pretresa kašo, se je splazil v mlin. Ob ropotu stop ga Šinkovec ni mogel slišati. In ko se je Šinkovec zatopilj v svoje delo sklanjal nad sitom, je morilec zavijet lopato nad njegovo glavo. Padli so trije težki udarci, pod katerim se je žrtev nezavestno zgrudila in takoj na to izdihnila.

Tajna so bila njuna zadnja pota

Kakor obtožnica nista skrivala svojega razmerja, tako je Katarina zelo tankovestno prikrivala svoje zveze s Stamenkovićem po njegovem odhodu v Piroto. Še veste, ne je pazila na to, da bi ostal njegov povratek povsem njuna skrivnost. Dasi bi ji prej ne bilo mar prenočiti svojega ljubčka v svoji sobi, ga je v noči prvega sestanka poslala v gozd na prenočevanje in ga oskrbela z odejo in prehrano. Da mu je bilo lažje pričakati dokončne odločitve, ki je podpisala smrtno obsodbo naslednjemu možu. Ko je bil že na poti k mlinu, da prestreže Šinkovčovo nit življenja, pravi Stamenković da je takoj postal pozoren na lopato. Obtoženka sinova, ki sta kakor običajno v tem času že spala v hiši, ko je bilo očetovo življenje v nevarnosti, sta tudi izpovedala, da je tista nesrečna lopata zjutraj pred usodnim večerom izginila, zvečer pa se je nenadno spet pojavila na svojem starem mestu.

Po umoru

Ko je sin Janko drugega dne po umoru prišel materjo povedat, da je oče umorjen, se sploh ni vznemirila. Le mirno je rekla, da mu ona ni želela smrti. Umorjenca tudi ni šla pogledat. V preiskavi pred sodiščem pa je takoj izjavila, da nihče drugi ni umoril njenega moža, kakor Stamenković. Tudi je takoj, čim se je Stamenković pojavil spet v Čabračah, sežgala vsa njegova pisma in je tudi trdila, da se z njim ni več sestala, odkar je poslednjič prišel k njej pod okno. Svojega moža je slikala kot nasilnega, pijanca in lenhca, ki ji je vedno pretepel. Vsi sosedje pa nasprotno trdijo, da je bil pokojnik trezen in delaven mož, ki je celo mirno prenašal ženino nezvestobo in se je razburil šele tedaj, ko je ta postala le preočitna. Večkrat je tudi tožila, da se svoje žene boji, ker slutni, da se ga hoče iznebiti.

Potek razprave

Se dokaj mirno sta obtožena pričakovala pričetka razprave. Le Katarini se je tu pa tam poznala mašina nervoznosti, med tem ko je državni tožilec dr. Fellacher čital obtožnico. Občinstvo, kateremu je bil dejanski stan zločina še dobro v spominu, pa je z veliko nestrpnostjo čakalo, kako se bosta obtožena zagovarjala. Lonata, s katero je obtoženec pobil nesrečnega Šinkovca, je bila deležna velike pozornosti in marsikdo je bil vprašal, kako je mogel Stamenković, ki je zelo šibke postave in je bil videti precej neodločen narave, storiti tako strašno dejanje. Nasprotno pa je bila videti Katarina zelo odločna.

Morilec razbremenjuje ljubico

Najprej je predsednik zaslišal obtožena. Zasliševanje je bilo zelo podrobno. Toda medtem ko je Stamenković v teku preiskave ves čas izpovedal, da ga je k umoru nagovarila Šinkovčeva žena Katarina, je danes pred senatom te trditve opustil. Podrobno je sicer opisoval odnose s Katarino v prvih letih poznanstva, toda ko se je zasliševanje približalo usodnim zadnjim dnevom pred umorom, je začel trditi,

da se ničesar več ne spominja. Priznal je sicer, da sta se po njegovem povratku v Čabrače sestajala s Katarino, ki mu je v gozdi prinašala jedila, trdil pa je, da se ne spominja, da bi bila ob tej priliki, kakor je trdila obtožnica, omenjala moža in tuhtala, kako bi se ga znebila. Tudi ne ve, da bi ga bila Katarina k temu nagovarjala. Pravil je, da se sploh ni zavedal, če takoj po povratku v Čabrače, kaj počneja, še najmanj pa, kako je prišlo do umora. Pač je zahteval od Katarine tudi denar, ki pa mu ga ni hotela dati. Ve le, da je po umoru šel peš do postaje Rateč, kjer je prenočil. Ves čas ga je tresla huda mrzlica, ki mu jo je povzročala malarija. Odpeljal se je drugega dne v Zagreb.

Na predsednikovo vprašanje, ali se je kaj domislil, kaj je napravil, je zatrdil, da se groznega dejanja sploh ni zavedel, tudi ne, ko se je že peljal z vlakom v Zagreb. Le ves čas je nečesa pričakoval, ni pa vedel, kaj šele v petek, ko se je na vse zgodaj zjutraj prebudil, mu je prišlo vse na misel in napisal je pismo Katarini ter ji sporočil, da je prišel iz Pirota, da je hudo bolan in da leži v bolnišnici. Dejansko pa je prišel iz Čabrač.

»Ali ste vedeli, da boste ubili Šinkovca, ko ste udarjali po njem?«

»Nič nisem vedel!«

»Kako da ste vzdrževali razmerje z žensko, ki je bila celo starejša od vas in je imela dotedaj otroke?«

»Ona me je zavedla. Že od l. 1935. sem ji stalno dajal po 600 din, prej pa že manjše zneske. Vsega skupaj 30.000 din.«

»Ali zahtevate, da vam denar vrne?«

»Vsekako!«

Tako je Stamenković v glavnem spremenil svoje izjave iz preiskave, katere so bile glavna podlaga za obtožbo njegove

Katarina Šinkovčeva

ljubice. Kakor je izhajalo iz njegovega današnjega zagovora, je bil njegov glavni namen s povratkom osebno doseči, da bi mu Katarina vrnila njegove izdatke, ki jih je imel s preživljenjem in kupovanjem obleke zanj.

Katarina se neskrbno smehlja

»Se čutite krivi?« se je nato obrnil predsednik h Katarini.

»Ne!« je lagodno smehljaje se odgovorila Katarina, ki je odločno premagala prve trenutke nervoznosti. S tankim piskavim glasom, ki je mestoma prehajal od zapeljivega kramljanja v kričavo odločnost, je nadaljevala: »Samo toliko sem kriva, da sem ga imela (Stamenkovića). On je mene spravil v nesrečo, ne pa jaz svojega moža in njega.«

Potem je v podrobnostih razložila svoj zakon s pokojnikom. Kakor pri vsakem odgovoru na predsednikovo vprašanje je tudi na vprašanje, ali je vzela moža iz simpatije in ljubezni, zategnila svoj omalovažujoč: »Aah, kje neki! Jeroj me je silil. Trpel ni on, pač pa jaz. Hiša je bila prezadolžena. Mnogo sem delala in garala, nisem se zabavala. Še stiriinast dni po poroki me je pretepel.«

Obtoženka se je neprestano smehljala in neprestano ravnala svoj robček na miz pred sodniki, kakor bi ne bila stala pred njimi pod hudo obtožbo. Kakor bi bila prijateljem razlagala nedolžne doživljaje. Povedala je, da je že od l. 1928. zaklepala svojo sobo pred možem, ker ji je očital, da je bolna.

V dvorani se je med njenim zasliševanjem resnoba, ki je vladala še med Stamenkovićevim zagovorom, polagoma začela prevračati v tragikomedijo. Občinstvu je obtoženka nudila pravi teater, ki je še bolj večal njeno samozavest v zagovoru. Zagovor je postajal mestoma že skoro nersramno odkrit, da je moral predsednik opozarjati njo in groziti tudi občinstvu, da bo dal izprizniti dvorano.

Odločno je zanikala, da bi bila ona zalozevala Stamenkovića, še manj da ga bi bila kdajkoli nagovarjala, naj spravi moža s poti. Spoznala sta se, ko je iskal njihovo služkinjo. Ko pa je hotel njo poljubiti, medtem ko se je mož odstranil, ga je naglana k njej, češ: Saj si prišel k njej, ne pa k meni.« Predsednik: »Ali ste ga vi nagovarjali?«

Na to vprašanje mu je gladko odgovorila:

»Saj veste, da možki ženske nagovarjajo, ne pa ženske možkih!«

»Nista si obljubila zvestobe?«

Kakor se je ob vsaki priliki med zagovornimi postavila na stališče, da zanjo kot poročeno ženo kaj takega nikakor ni prišlo v poštev, je tudi ob tej priliki dejala: »Kakšno zvestobo neki, saj sem imela moža!«

»Zakaj ste torej imeli Stamenkovića?«

»Zakaj neki, če ne za spolne odnose?«

»AH niste vedeli, da je poročen in da tudi njemu to ni bilo dovoljeno?«

»Nič nisem vedela, jaz ga po tem nisem spravevala.«

Priznala pa je, da se je odpeljala za njim k svoji sestri v Pančevo, ko je šel na dopust. Mož je za to izvedel.

»Ali vas je zmerjal?«

»Aah, saj veste da!« se je zasmejala. Ko je pravila o poskusu ločitve, ki ga je sama pokrenila, je pritrdila sodniku: »Da, res je bila škoda, da sva se pogihala!«

Zelo odločno pa je trdila, da Stamenković dolguje kvečjemu 7000 din. To da natančno ve. Nikdar da ji ni on kupoval oblek. »Sama sem si jo kupovala«, in po kratkem premoru: »Da, za njegov denar.« Priznala je tudi, da je moral mož sam skrbeti za gospodinjstvo in tudi kuhati, ker ona ni hotela delati zaradi preprijev. V hiši da je bil vedno »šundec«, ker so se prepirali. Posebno, odkar se je spoznala s Stamenkovićem, ki mu je sledila tudi za dalje časa na njegovo novo službeno mesto, ko je bil prestavljen. Pa se je vrnila, ker jo je nabil. Potem ji je tudi pisal iz Pirota in jo vprašal, kdaj misli zapustiti svojega moža. Da bi mu čim učinkoviteje odgovorila, je zadnjo nedeljo pred umorom popoldne poiskala neko žensko, kateri je naročila, naj napiše vroče ljubezensko pismo, pa tudi to, da se namerava končati, ker ji ni več obstanka pri možu.

Pa tako naj napiše, da bo dedca spekel! Še preden pa je tisto pismo, ki ga je potem prepisovala pozno v noč, moglo dohiti Stamenkovića, se je ta sam pojavil, ko je že legla. Ni ga takoj spoznala, ker je bil v civilu. Opravila se je in šla, kamor ji je naročil. V gozdu sta se potem pogovarjala in on jo je terjaj za denar. Ker se je ves tresel in imel plave ustnice, si je mislila, da je lačen. Zato se je vrnila domov in mu prinesla nekaj hrane in 500 din. Po tem sestanku ni več govorila z njim, ostala dva dneva pred umorom pa je spet delala in pomagala na domačiji. V terek popoldne se je poslednjič z možem sprla, ker mu je očitala, da je ukradel uro in 500 din, ki so ji ostali od tisočaka. Ker je zanikal, da bi vzel poleg ure, ki je bila tako njegova, tudi denar, mu je zgrozila, da mu bo pa kaj iz hleva prodala. »Kaj pa sem drugega hotela!« se je smejala.

Tako je govorila neprestano v lahkotnem tonu in prav nič ni pomagalo, da so jo sodniki ostro prijemali. Mir je v dvorani med občinstvom nastal šele, ko je predsednik proti popoldnu pričel zasliševati priče. A zabave še ni bilo konec, ker se je kot prva priča pojavila zelo zgovorna

specialistka za ljubezenska pisma

Marija Primožičeva, ki ji je bilo naročeno, naj napiše tisto pismo, ki »bo dedca vzgelo«. Ta je izpovedala, da sama ni mogla brati Stamenkovićevih pism, ker srbščine ni razumela, zato je to opravila Katarina, da bi se ona bolj spoznala na to, kaj in kako naj odgovori. Ob Stamenkovićevem stavku, naj se reši moža, in ob njenem vprašanju, kaj misli storiti, je Katarina samo pomignila z rameni. Pismo je bilo stilizirano zelo sladko, kakor pismo zaljubljenega dekleta na mladega fanta. Ko je Primožičeva končala, se je videlo, da si z njo ne bodo več kaj pomagali. Na pragu iz dvorane je priča pozdravila: »Zbogom, no!«, pa odšla.

Sinova obtožujeta mater

Medtem ko je bila Katarina še zelo samozavestna pri pričevanju hlapca Jožeta Platiša, ki je trdil, da je tudi njega poskušala zapeljati, pa je postala malo bolj tiha, ko sta prišla na vrsto njen 23 letni sin Janko, ki zdaj upravlja posestvo, in njen drugi sin, 17-letni Mirko. Oba sta izpovedala, da se jima nikdar ni zdelo, da bi uživala materino ljubezen. Nasprotno pa se je zanj briga očel, ki je bil zelo delaven in jima je včasih dejal, da se z njimi in njih domačijo ne bo dobro končalo. Starejši Janko je nekoč dobil Stamenkovića iz materine spalnice in mu zagrozil, da ga bo ovdal. Ko je bil starejši sin pri vojakih, je mlajši po očetovem naročilu res nekoč napisal prijavo na orožniško postajo in ministrstvo. Za Jankov odnos do matere je bilo značilno, da jo je med pričevanjem le redko imenoval besedo mater. »Ta« se je prepirala, »ta« je metala za njimi sekire, nože, bruse, kar je pač imela pri roki.

Ob 14. uri je nato predsednik senata prekinil razpravo, ki se je potem nadaljevala ob 16.

Zaključek razprave

V teku popoldanske razprave je predsednik senata zaslišal še naslednje priče: Marijo Jelovčan, ki je hotila k Šinkovčevim v tabir, služkinjo Vero Miklavčevico, ter obtoženkinjo polestoro Ivano Pintar. Končno je bil zaslišan še sodni izvedenec g. dr. Bežič o obtoženčevem zdravstvenem stanju in njegovi trditvi, da je zaresil zločin pod vplivom malarije. Dr. Bežič je izjavil, da je možna taka depresija pred ali po napadu te bolezni, nikakor pa ne med napadom.

Nato je državni tožilec, s katerim sta se strinjala tudi oba branilca obtožencev, predlagal izvedbo nekaterih novih dokazov, kar da je senat zavrnil.

Ob 19. je pričel govoriti državni tožilec, ki je zahteval za oba obtožena najstrožjo kazen. Okrog 20. ure se je senat po govorih obeh branilcev dr. Schleya in dr. Tavčarja umaknil k posvetovanju.

Sodba

Ko je po trideseturnem posvetovanju predsednik razglasil sodbo, sta jo oba obtožena negibno pričakovala. Oba sta bila spoznana za kriva, in to Stamenković pramišljenega umora, Katarina pa zavestne in premišljene naslove k temu dejanju.

Zaradi zločinov proti življenju sta bila oba obsojena vsak na 15 let robije in na trajno izgubo častnih državljanovih pravic. Obeima se v kazen vstjeleta pripor in preiskovalni zapor.

V razlogih razsodbe je predsednik senata poudaril, da je krivda Stamenkovića dokazana po njegovem priznanju in v zvezi s podatki dokaznega postopanja. Sodišče pa ni moglo verjeti njegovemu zagovoru, da bi se zaradi bolezenskih vzrokov ne mogel zavedati svojega nehanja. Nasprotno vee njegovo obnašanje pred umorom dokazuje, da je delal zavestno in z zrelim preudarkom, saj je očito, da je poskrbel, da se vsi sledovi njegovega prihoda v Slovenijo in njegovega bivanja v Čabračah zabrišejo. Prav tako pa so tudi jasni motivi umora. Ti motivi so denar, ki ga je izdal Katarini, in pa posebno nagnjenje do nje, iz katerega se da sklepati, da je morda nameraval stalno živeti z njo. Olajšilo sta njegovo priznanje in njegova dosedanja neoporečnost, obtežila pa je nasilnost pri izvršitvi umora.

Glede Katarine pa velja, da je kljub trdovratnemu zankanju tudi njena krivda za naslovno dokazana, in sicer po prvotnem Stamenkovićevem obremenjevanju, pa tudi po izpovedih prič, ki so jo nasilile kot nasilno žensko, ki je vsega zmožna. Vsa njena osebnost priča, da je bila ona spiritozna agens strahovitega zločina. Olajšila je njena dosedanja neoporečnost, zelo obtežilo pa je dejstvo, da je nagovarjala k umoru lastnega moža.

Na predsednikovo vprašanje, ali sta razumela razsodbo, se je Katarina bežno nasmehnila, on pa se je le zanimal, ali mu bo treba kaj plačati. Ko mu je sodnik pokazal, da so vsi stroški pri obeh neizterljivi, sta oba sprejela sodbo in nista ugovarjala. Državni tožilec je prijavil priziv zaradi prenizke kazni.

Kulturni pregled

Parma-Balatcha:

Carličine amaconke

Pred menoj sta partituri »Carličinih amaconek«, Parmova in Balatchova, izvirnik in predelava. Tako malo sta si bližnji, da je tu in tam večje oko zabere med gostimi sistemi isti motiv, isto melodijo. Kopica vprašanj nastaja ob njihju primerjavi in isto toliko tehtnih odgovorov, čemu takšna razlika, predvsem pa zakaj si je izbral dirigent Balatcha ravno Parmovo delo. Čeprav gre Parmu svojstveno mesto v slovenski glasbi, bi morda mnogo bolj ustregel prenovljeni »slovenski« opereti kak Ipativ posebno, ako se naslanjamo pri presojanju glasb. del na tiste prvine, ki smo jih do danes izluščili in spoznali kot pristno slovenske. — Rekel bi v odgovor: zato, ker opereta, posebno tista, za katero se navdušuje širše občinstvo, žali, tudi že pri nas, zahteva mnogo tistega, kar baš ni tipično za Slovence, namreč, zlikanost in gibčnost. V Parmovi glasbi pa je polno lahkega, da, prelahkega, kar je plod stikov med lahkonomi Dunajem in prepevačo Italijo, stikov, ki se jih Parma ni otrešel, niti o njih mnogo razmišljeval, ker bi sicer toliko takega ne bil napisal.

Vsekakor je Balatcha treba šteti v sa slugo, da se je oprijel Parmovega dela, posebno ker njegovo stališče glede predelave ni bilo lahko. Carličine amaconke niso v svoji prvotni konceptiji niti teksto niti glasbeno — sodeč po današnjih ouskiskih zahtevah — dovolj zanimive in privlačne. Uspeh tudi pri širšem občinstvu je prvi pogoj za obstanek gledališča in bo ostal, dokler bo delovalo v današnjih razmerah. Zato Balatcha ni ostal pri glasbi Amaonkin in ni le preinstrumentiral vse delo od početka do kraja za današnji orkester in njegov zvoč. Šel je mnogo dalje. Jemal je iz »Amaonke« ono, ki je po njegovem okusu najbolj uporabno, dodajal iz operet »Nečake«, »Venerin hram« in »Zarčenev« v škriplih ter se toliko življal v značaj te glasbe, da je tam, kjer je predelal libreto po ge. Balatchovi zahteval kaj novega, v pomanjkanju primernege celo pridelal iz lastnega. Ves ta glasbeni material je nanovo razviral, predelal in preprepel, poslušujoč se izdatno svojega dirigentskega in kompozicijskega znanja. Izvedba bo pokazala, v koliko se mu je posrečilo, združiti staro z novejšim. Muzikalnih novotarj v zmislu moderne ne smemo iskati v tej Balatchovi predelavi. Saj bi bil z njih uporabo prišel v protislovja s Parmovo melodiko! Kar pa je razvidno iz partiture že vnaprej, bodi tu podčrtano: Parmova živahnost in lahkotnost je ostala, tempo je pospešen, zvok orkestra je povsod barvitejši, aperturnejši in popolnejši, pa tudi zbor in predvsem balet sta izdatneje izrabljena. Ni dvoma, da bo dobra vzprizoritev, ki za njo skrbi ga Balatchova, doprinesla mnogo k že storjenemu.

P. 8

Kupujte domače blago!

Rafael Sabatini:

MORSKI KRAGULJ

Gusarski roman

Nekaj trenutkov je blela in odločna stala pred njim, nato se je mahoma spustila na divan, kakor da bi ji bila volja omagala. S studom je potegnila pladenj predse. Obotavljala se je, kakor da bi ne česa iskala; ker ni našla, je na pol zaničljivo, na pol proseče dvignila oči do njega.

»Ali naj s prsti trgam meso?«
Pritajeno se je zasmeljal, in oči so mu nezaupljivo blisnile, toda njegov glas je bil miren: »Prerokova postava ne dovoljuje človeku, da bi onesnaževal meso ali kruh z dotikom noža. Ne bo drugače, kakor da rabiš roke, ki jih imaš od Boga...«

»Ali se mi rogaš s prerokom in njegovimi postavami? Kaj mi pomenijo? Če že moram jesti, hočem jesti po krščanski navadi.«

Dozvedno pregovorjen, je izdril krasno bodalo izza pasu in ga ravnodušno vrgel na blazino: »Prav, pomagaj si s temle.«

Z globokim vzdihom se je vrgla na orožje. »Vendar še nekaj, za kar ti morem biti hvaležna!« je vzklila in si uprla ost bodala v prsi. A gusar se je bil po bliskovito spustil na koleno, in njegovi prsti so ji tako silno stisnili zapetj, da ji je

ves komolec mahoma ohromel. Sakr el Bahr se ji je sklonil s temnim obrazom prav do lica in se ji zasmeljal v oči:

»Kaj si v resnici mislila, da ti zaupam? Da me boš ukanila s to nenadno poslušnostjo? Lahko bi že vedela, da nisem norec. Samo tvoj pogum sem hotel preizkusiti.«

»Zdaj ga poznaš,« je odgovorila; »tudi moj namen poznaš.«

»Posvarjen sem in bom znal paziti!«

Prezirljivo ga je pogledala, a za prezir je bila njena rdečica pretamna: »Ali je tako težko prestriči nit življenja? Ali ni še drugih možnosti smrti mimo noža? Moje telo lahko zvežeš in prisiliš, a moje volje ne moreš... Bodi prepričan, da si se ukanil! Delaš se gospodarja življenja in smrti. Puhlo bahanje! Vse, čemur moreš zapovedati, je smrt.«

Lahki koraki so prihajali po stopnicah, in preden je Sakr el Bahr našel prave besede za odgovor, je stopil preden Ali z nepričakovano novico, da želi neka ženska nujno govoriti z njim.

»Ženska?« je vprašal in nagrbnil čelo. »Nazarrenka, hočeš reči?«

»Ne, o gospodari! Muslimanka,« je bil še presenetljivejši odgovor.

»Muslimanka? To ni mogoče!«

Temna postava je kakor senca smuknila čez prag na ploščad. Od glave do nog je bila oblečena v črno; koprena, tolikšna kakor plašč, je delala njene oblike nerazločne.

Ali je jezero zarojil nad njo: »Kaj ti nisem ukazal, da čakaj spodaj, ti hči nesramnosti? Skrivaj se je prikradla za menojo, o gospodari. Ali jo zapodim?«

»Naj ostane,« je rekel Sakr el Bahr. »Pusti naj sama.«

Nekaj v tej črni, negibni postavi je zbuvalo njegovo sum. Misel se mu skoraj ni zdela verjetna! Toda spomnil se je Ajuba el Samina, kako se je dopoldne gnil za Rozamundo. Čakal je, da bi gostja izpregovorila in se dala spoznati, a postava je negibno čakala, dokler ni glas Alijevih korakov zamrl. Tedaj se je zdrnila iz otrplosti. Ne meneč se za dolžno udrljivost svojega spola, je storila nekaj, česar ne bi storila nikoli nobena pravovernica: odgrnila je črno kopreno ter pokazala Sakr el Bahr Fenzilejin blede obraz in njene zapeljive oči.

Dasi je tega že pričakoval, je vendar odskočil. »Fenzile! Kakšna blaznost!«

Mirno si je paševa žena spet popravila pajčolan.

»Da se upaš priti v moje hišo,« je Sakr el Bahr nadaljeval, »in še takole! Če tvoj gospodar to zve, kako se bo godilo tebi in meni? Odtod, ženska, domov!«

»Asad ne bo ničesar zvedel, ako mu sam ne poveš,« je odgovorila Fenzile, »in opravičevati se mi pred teboj ni treba, saj nisva ne ti ne jaz rojena v moslemski veri.«

»Tedaj v Allahovem imenu brž povej, čemu si prišla, da tem hitreje spet odideš!«

Pokazala je na Rozamundo: »Za tole sužnjo gre. Moj vezir je imel nalog, naj jo kupi zame na sem-nju. Menda je zbudila tvoje poželjenje, in norec se je dal predražiti.«

»Nu?«

»Kaj ne, da mi jo prepustiš za toliko, kolikor te je stala?« Pritajen strah ji je drhtel v glasu.

»Globoko me žalosti, da ti moram odbiti to željo, on je Fenzile. Ne prodam je.«

»Oh, počakaj!« je vzklila. »Cena, ki si jo plačal, je bila visoka, višja, nego jo je kdaj kdo odšel za sužnjo, a meni se je hoče, vtepla sem si v glavo, da jo moram imeti. Plačam ti tri tisoč filipov.«

Kakšni peklenški naklepi ji neki rojijo po glavi? je pomislil. Nato je zategnjeno vprašal: »Tri tisoč filipov mi ponujaš? Samo, da ustrežeš svoji muhi? Kaj se skriva za to drago muho?«

»Želja, da bi jo imela,« je bil njen ogibljivi odgovor.

»In odkod izvira to hrepenenje po nji?« je brezobzirno vrtal Sakr el Bahr.

»Preveč vprašanj zadajaš!« je nestrpno vzklila. On je pa skomignil z rameni in se nasmehnil. »Ti pa preskopo odgovarjaš nanje.«

Fenzile si je uprla roke v boke in mu pogledala naravnost v oči. Le nerazločno je videl skozi pajčolan lesket njenega pogleda. »Še enkrat, Oliver reis, ali mi jo prepustiš za tri tisoč filipov?«

»Še enkrat — ne.«

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolnilne šifre se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifro ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znamkah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismo obnem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun. Ljubljana šte. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoč se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vzgojiteljico

perfektno v nemščini, najraje absolutno učitelja. Načim k trm otrokom v starosti 5-20 let. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Krojaško pomočnico«.

Krojaško pomočnico

dobro izveščano, sprejem takoj. »Krojaška pomočnica«.

Postrežnico

vajeno vseh hišnih del, — 18letna, Sokolska 12. — (Prule) L. nadstropje. 22633-1

Natakarico servirko

strokovno izobrazbeno, za večje restavracije, iskanje takoj. Služba stalna. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22630-1

Konfekcionarje

krojaške mojstre za izdelavo boljše lamske konfekcije, ki samostojno krojijo, sprejemajo. Večji obrat in stalno delo. Nujne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Konfekcionarje«.

Prvovrstno modistinjo

sprejem takoj za stalno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobra mod 757«.

3 čevljarke pomočnice

1 štiparico in pregibalno — sprejme takoj A. Cernič, Kranj. 22665-1

Poslovodjo

večje podružnice na deželi, samostojno, v popolni znanosti, v poslovanju, sprejme, galanterije in izdelave, neopredeljene, samostojne položaj kaviro, sprejem takoj ali najpogosteje do 1. oktobra t. l. Ponudbe s točno navedbo dosežanj, s službovanjem na ogl. odd. Jutra pod »Vesten poslovodja«.

Zasluzek

Za šivanje plaščev kostimov in oblek se priporoča na dom prvovrstna krojačica. Florjanska ul. 9 v mekarini. 22668-2

G. Th. Rothman:

VRTISMRČEK in ŠILONOSKA

Nove pustolovščine

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Spalnico

kupim kompletno, snažno in dobro ohranjeno, Kos. Poljanska cesta 30, pritličje, levo, Ljubljana. 22716-7

Ekscenter prešo

za 40-70 ton pritiska, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ekscenter«.

Kupim

hrastov rezan material in prago, smrekove rezane, tudi cele produke. Sprejem takoj. »Eksportna dobava« na Alome Company d. o. o. z. Ljubljana. 22666-7

Enosob. stanovanje

v pritličju, oddam 1. oktobra mirni stranki. Lepo dvorška 3 pri hišniku. 22675-21

Med mestom in deželo

posreduje »Jutrova« mali oglašnik

Službe išče

Tkalski mojster Jugosloven, 30 let, s desetletno prakso v blaznini, belo ter pisano blago, izkušen mehanik, sposoben ter dober poznavalec stavet, želi nove stalne službe. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22631-2

Brivec - frizer

s mojstrskim izpitom, isče službo ali brivico v najem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22632-2

Izurjena perica

ki zna dobro prati, isče stalno službo brez hrane in stanovanja v Ljubljani. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22632-2

Vajenci (ke)

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Učenke

za solidno in famijarno domačo gospod. od 15.—17. leta, ki imajo dober glas za petje, sprejem pod dobrimi pogoji. Naslov: Miroslav Strašek, Srednjošolska ul. 13/II, Ljubljana. 22630-44

Pouk

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Tečajni nemščine

v delavski zbornici. — Večerni za odrasle, dnevni za mladino. IV. stopnišče, pritličje, levo. (Iz Čopove ulice, pred ka varno). 21819-4

Instruirani

nizjeleščice vse srednje šolske predmete, zlasti francosko, nemščino, slovensko in matematiko, dopolne ali popoldne za honorar ali tudi hrano po dogovoru. Pripravljam privatne na malo maturo. Pouk na stanovanju, grem tudi na dom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Diplomirani filozof«.

Diplomirana filozofka

sprejma v skupinah ali posamično dečke in deklice in osnovne šole za pouk v francosčini in jih tako pripravlja za gimnazijo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22475-4

Kolo Adler

(Dreigang) s prestavami, — skoro novo, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22667-10

Avtobus

ali 1½ do 2 tonsko tovorno vozilo, kupim. Ponudbe s točnim opisom na Čebokli, Mambor, Glavni trg 9. 22713-10

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Spalnico

kupim kompletno, snažno in dobro ohranjeno, Kos. Poljanska cesta 30, pritličje, levo, Ljubljana. 22716-7

Ekscenter prešo

za 40-70 ton pritiska, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ekscenter«.

Kupim

hrastov rezan material in prago, smrekove rezane, tudi cele produke. Sprejem takoj. »Eksportna dobava« na Alome Company d. o. o. z. Ljubljana. 22666-7

Enosob. stanovanje

v pritličju, oddam 1. oktobra mirni stranki. Lepo dvorška 3 pri hišniku. 22675-21

Med mestom in deželo

posreduje »Jutrova« mali oglašnik

Živali

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dva konja

enovredna maza, tudi jahanjska, pod ceno naprodaj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Veliki Nonius«.

Doge

mladiče, belo-črne proda — Jakli, Sevnica. 22644-27

Glasbila

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Klavir

zelo dobro ohranjen, ceno poudam na dom — Zima, Strelška ul. 24. 22636-36

Naslove malih oglasov pošiljamo samo onim, ki pošljejo znamke za 3 din.

Radio

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Radioaparati

6-cevni »Standard«, zelo dobro ohranjen, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22631-9

Auto, moto

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

DKW motocikle

ima v zalogi Motor Imp. port. dr. 2. o. z. Ljubljana, Tyrševa c. 35. 21771-10

Kolo Adler

(Dreigang) s prestavami, — skoro novo, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22667-10

Avtobus

ali 1½ do 2 tonsko tovorno vozilo, kupim. Ponudbe s točnim opisom na Čebokli, Mambor, Glavni trg 9. 22713-10

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Spalnico

kupim kompletno, snažno in dobro ohranjeno, Kos. Poljanska cesta 30, pritličje, levo, Ljubljana. 22716-7

Ekscenter prešo

za 40-70 ton pritiska, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ekscenter«.

Kupim

hrastov rezan material in prago, smrekove rezane, tudi cele produke. Sprejem takoj. »Eksportna dobava« na Alome Company d. o. o. z. Ljubljana. 22666-7

Enosob. stanovanje

v pritličju, oddam 1. oktobra mirni stranki. Lepo dvorška 3 pri hišniku. 22675-21

Med mestom in deželo

posreduje »Jutrova« mali oglašnik

Obrit

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Mesnica

s prodaje subvencionirane robe na najpogostejši, zagrebški ulici, dobrotolova, krasno urejena, sraven tramvaj, skrga postajališča, izvrstna konsumna poselja, napreda radi: smrtnega slučaja za 15.000 din. Poslovalnica Pavlovčič, Zagreb, Illica št. 144. 22636-30

Kapital

Srečke Prodajalce za srečke razredne loterije, isčemo proti ugodnim pogojem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Srečke«.

Opremljeno sobo

v centru mesta, s vhodom s stopnišča, oddam mirni in stalni stranki. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22674-23

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, oddam boljši gospodini. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22653-33

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, oddam boljši gospodini. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22653-33

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, oddam boljši gospodini. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22653-33

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, oddam boljši gospodini. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22653-33

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, oddam boljši gospodini. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22653-33

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, oddam boljši gospodini. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22653-33

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, oddam boljši gospodini. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22653-33

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, oddam boljši gospodini. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22653-33

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, oddam boljši gospodini. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22653-33

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, oddam boljši gospodini. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22653-33

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, oddam boljši gospodini. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22653-33

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, oddam boljši gospodini. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22653-33

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, oddam boljši gospodini. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22653-33

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, oddam boljši gospodini. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22653-33

Stanovanja

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Komfortno stanovanje

trisočno s kabineto, ishem za 1. oktober. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Točno plačujem«.

Dijalske sobe

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dijalske (injo)

sprejme učiteljska družina v svo okirbo. Pomoč pri učenju. Klavir, Center. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22701-32

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prijazni kabinet

oddam v centru mesta s 15. ali s 1. oktobrom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22691-33

Opremljeno sobo

lepo, s posebnim vzhodom in souporabo kopalnice, oddam v centru mesta. Cena zmerana. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22669-33

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, oddam boljši gospodini. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22653-33

Opremljeno sobo